Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | Ἀθῆναι 14 Νοεμβρίου 1931 | Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 50

ΚΑΡΛ ΕΒΑΛΤ

ΟΙ ΘΕΡΜΕΣ ΧΩΡΕΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

—Ἄχ, τί φαγούρα ποὺ ἔχω, φώναξε ἡ συκιά· ἀφάνταστη φαγούρα! Μ' ὅλο ποὺ εἶμαι τόσο γριὰ καὶ κούφια, νοιώθω τὴ φαγούρα ὡς τὴν πιὸ μικρὴ ριζούλα μου. Φαντάζομαι πόσο πιὸ εὐχάριστα θὰ αἰστάνουνται οἱ πάπυροι ποὺ σ' ἐτρόμαξαν τόσο πολὺ μὲ τὴ γρήγορη ἀνάπτυξή τους. Γιὰ κοίταξέ τους. Τώρα βγάζουν καὶ λουλούδια. Σὰν ὀμπρέλλες μοιάζουν, ἔτσι ποὺ εἶναι ὅλα φυτρωμένα ἀπὸ τὸ ἴδιο κλαρί. Δὲν εἶναι ὡραῖα; Σωστὸ δάσος! Θάναι δέκα πῆχες, τὸ λιγότερο, τὸ μπόϊ τους. Τὰ πουλάκια χτίζουν τὶς φωλιές τους ἐπάνω τους καὶ τραγουδοῦν τόσο γλυκά, ποὺ σοῦ λιγώνουν τὴν καρδιά. Γιὰ κοίταξε κι' ἐκείνη τὴ ἐλαφροξυλιὰ ἐκεῖ πέρα. Αὐτὴ ἔχει τὸ διπλάσιο μπόϊ ἀπ' τὸν πάπυρο. Στὰ κλαριά της ἔχει φύλλα καὶ ἀγκάθια καὶ ὡραῖα κίτρινα λουλούδια. Ὑπάρχουν τέτοια φυτὰ στὴν πατρίδα σου;

—Ὄχι, εἶπε ὁ λέλεκας, τέτοια δὲν ὑπάρχουν. Ὁμολογῶ, πὼς τὸ δέντρο αὐτὸ εἶναι πολὺ ὡραῖο. Πῶς θὰ τὰ βγάλῃ ὅμως πέρα το χειμῶνα;.. κι' ἂν πιάσῃ καμμιὰ θύελλα τί θ' ἀπογίνῃ;

—Ἕνα τέτοιο πρᾶγμα, σὰν τὸ χειμῶνα ποὺ λές, ἐμεῖς δὲν ἔχουμε ἐδῶ πέρα. Κι' ἀλήθεια τί θὰ πῇ χειμώνας; Γιὰ ἐξήγησέ μου το. Δὲν τὸν γνωρίζω τὸ χειμῶνα.

— Οὔτ' ἐγώ. Γιατὶ φεύγω πάντα ὅταν ἔρχεται. Ἀλλὰ τὰ πουλιὰ ποὺ μένουν στὰ σπίτια τους, μοῦ ἔχουν πεῖ ἕνα σωρὸ γι' αὐτόν. Τὸ χειμῶνα κάνει φοβερὸ κρύο. Ἡ παγωνιὰ περνάει ὡς καὶ τὸ χῶμα ἀκόμη. Ὅλα τὰ νερὰ εἶναι σκεπασμένα μὲ πάγους... καὶ τὸ χιόνι πέφτει πυκνὸ-πυκνὸ καὶ σκεπάζει ὅλη τὴ γῆ. Τότε δὲν βρίσκεται τίποτε γιὰ νὰ φάῃ ἕνα πουλὶ ποὺ εἶναι κάπως καλομαθημένο. Μονάχα τὰ πολὺ κοινὰ πουλιὰ καὶ τὰ πιὸ λιγόφαγα μποροῦν νὰ τὰ βγάλουν πέρα· ὅλα τὰ μαμούνια ἢ ἔχουν ψοφήσει ἢ βρίσκονται κρυμμένα μέσ' στὸ χῶμα. Οἱ βάτραχοι ἔχουν χωθεῖ στὸ βούρκο μέσ' στοὺς βάλτους, καὶ μένουν ἐκεῖ μὲ τὴ μύτη τους μονάχα βγαλμένη ἔξω, καὶ περιμένουν νἄρθῃ ἡ ἄνοιξη καὶ νὰ λυώσῃ τὸ χιόνι. Οὔφ! φρίκη θάναι αὐτὴ τὴν ἐποχή. Ἐγώ, ὅπως σοῦ εἶπα, δὲν τὴ γνώρισα, μόνο ἀκουστὰ τὴν ἔχω.

—Ἔτσι λοιπόν; ἔκανε ἡ συκιὰ καὶ κούνησε συλλογισμένη τὰ καινούργια της φύλλα. Κι' ἐγὼ βέβαια δὲν τὸ ἔχω ἰδεῖ ἀπὸ κοντὰ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ πέρα ἐκεῖ, κατὰ τὴν Ἀνατολή, στὴν κορφὴ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Η ΔΙΚΙΚΑ ΝΟΜΙΖΕΙ ΠΩΣ... ΜΑΣ ΚΡΥΦΟΚΟΙΤΑΖΕΙ.

τοῦ ψηλοῦ αὐτοῦ βουνοῦ, αὐτὸ τὸ ἄσπρο πρᾶγμα ποὺ βλέπεις, εἶναι χιόνι.

—Ἀπὸ ποῦ τὸ ξέρεις; ρώτησε τὸ λελέκι.

—Ὅταν ὁ ἥλιος γιὰ κάμποσο καιρὸ κάψει πολὺ δυνατά, τότε λυώνει τὸ ἄσπρο πρᾶγμα ἐκεῖ πάνω καὶ γίνεται νερό. Ἀπ᾽ αὐτὸ καταλαβαίνω πὼς εἶναι χιόνι. Κι᾽ ὕστερα μαζεύεται ὅλο τὸ νερὸ σὲ πολλὰ-πολλὰ ρυάκια καὶ τρέχει ἐδῶ κάτω καὶ χύνεται στὸ Νεῖλο, καὶ βοηθάει τὴ βροχὴ ὅταν εἶναι γιὰ νὰ γίνῃ πλημμύρα. Τὰ ρυάκια ποὺ κελαρύζουν μοῦ ἔχουν πεῖ πολλὲς φορὲς γιὰ τὸ κρύο ποὺ κάνει ἐκεῖ ψηλὰ στὰ χιονισμένα βουνά... Κι᾽ ἀκόμη μοῦχουν πεῖ πὼς ἔλυωσαν καί, ἀπὸ χιόνι, ἔγιναν νερό, κι᾽ ἔτρεξαν χαμηλά, κι᾽ ὅσο προχωροῦσαν, τόσο καὶ πιὸ ζεστὰ γίνονταν, καὶ πότιζαν τὶς ρίζες τοῦ πάπυρου καὶ τοῦ λωτοῦ καὶ τοῦ βαλσαμόδεντρου κι᾽ ὅλων τῶν φυτῶν. Ἀρκεῖ νὰ τ᾽ ἀκούσῃς αὐτὰ γιὰ νὰ νοιώσῃς φαγούρα... κι᾽ ὅταν ἀκόμα δὲν πρόκειται νὰ κάνῃς τίποτα!

— Ναί, μὰ τί ἀπογίνονται ἡ ἐλαφροξυλιὰ καὶ τ᾽ ἄλλα φυτὰ ὅταν ἔρχεται ἐκείνη ἡ ἐποχὴ ποὺ δὲν θέλεις νὰ τὴν ὀνομάσῃς χειμώνα; ρώτησε τὸ λελέκι. Γιατὶ δὲν πιστεύω νὰ μένῃ καὶ τότε ἡ ἐλαφροξυλιὰ εἴκοσι πῆχες ψηλὴ καὶ νὰ κρατάῃ τὰ κίτρινα λουλούδια της.

—Ὄχι βέβαια, εἶπε ἡ συκιά. Σὰν ἔρθει ἡ κακὴ ἐποχή, —κι᾽ αὐτὴ εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ δὲν ἔχουμε βροχὴ καὶ τὰ ρυάκια δὲν κατεβαίνουν ἀπὸ τὰ χιονισμένα βουνὰ καὶ ποὺ ὅλα εἶναι ξερὰ καὶ μαραμένα γιατὶ ὁ ἥλιος καίει τόσο φοβερὰ — τότε ἡ ἐλαφροξυλιὰ πεθαίνει. Μαραίνεται ὡς τὴ ρίζα της. Ἡ ρίζα ὅμως μένει μέσ᾽ στὴ γῆ ζωντανή, ὥσπου νἄρθῃ πάλι ἡ βροχή. Τότε πετάει καινούργια βλαστάρια καὶ καινούργια λουλούδια, ποὺ εἶναι ψηλὰ εἴκοσι πῆχες, καὶ εἶναι ὡραία κι᾽ εὐτυχισμένη ὅπως τὴ βλέπεις. Ἔχετε καὶ σεῖς τέτοια φυτὰ στὴν πατρίδα σας;

— Καὶ βέβαια, ἀποκρίθηκε τὸ λελέκι. Τέτοια φυτὰ ἔχουμε καὶ μεῖς, ἀλλὰ ἐκεῖνα εἶναι πολὺ μικρότερα. Ἄλλη φορὰ θὰ σοῦ διηγηθῶ γι᾽ αὐτά. Ποῦ εἶναι ὅμως τὸ φίδι ποὺ μιλούσαμε πρωτύτερα;

—Ἀχ, ναί, τὸ ξέχασα μὲ τὴν κουβέντα, εἶπε ἡ συκιά. Τώρα θὰ προσέξω νὰ σοῦ κάνω νόημα μόλις τὸ ἰδῶ νἄρχεται κατὰ δῶθε. Ἀλλὰ σὲ συμβουλεύω νἄχῃς ἕτοιμα τὰ νύχια σου καὶ τὸ ράμφος σου, γιατὶ ὅπως σοῦ εἶπα, ἐδῶ τὰ φίδια εἶναι ἀρκετὰ μεγάλα.

—Ἀδύνατο νὰ εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν ὄρεξή μου! εἶπε τὸ λελέκι.

Γιὰ λίγο ἔμειναν κι᾽ οἱ δυό τους σιωπηλοί. Ἡ συκιὰ θρόϊζε μὲ τὰ φύλλα της καὶ κοίταζε μήπως ἔρθει τὸ φίδι ποὺχε ὑποσχεθεῖ στὸ μουσαφίρη της. Ὁ λέλεκας στεκόταν στὴν κορφὴ καὶ κοίταζε μὲ θαυμασμὸ γύρω του.

Δὲν εἶχε ξαναϊδεῖ ποτέ του παρόμοιο θέαμα. Οἱ ὄχθες τοῦ ποταμοῦ, ποὺ πρὶν ἦταν γυμνὲς καὶ πένθιμες, τώρα ἦταν γεμάτες ἀπὸ πελώρια ἀνθισμένα φυτά, ποὺ σειόνταν πέρα δῶθε μὲ τὸ φύσημα τοῦ ζεστοῦ ἀέρα καὶ καθρεφτίζονταν μέσ᾽ στὰ νερά: Σὲ κάθε κλαρὶ ἀπάνω καθόταν κι᾽ ἀπὸ ἕνα λαμπρόχρωμο πουλὶ καὶ κελαϊδοῦσε. Σὲ κάθε λουλούδι ἀναπαυόταν κι᾽ ἀπὸ μιὰ φανταχτερὴ πεταλούδα. Στὸ λιβάδι βλάσταινε καταπράσινο δροσερὸ γρασίδι, ψηλὸ ἴσα μ᾽ ἕνα μπόϊ. Μέσα στὸ γρασίδι πηδοῦσαν κοπάδια ὁλόκληρα ἀπὸ ἐλάφια κι᾽ ἀντιλόπες.

Ὕστερα τὸ γρασίδι τσαλαπατήθηκε ἀπὸ ἕνα μεγάλο κοπάδι βουβαλιῶν, τὴ νύχτα ὅμως σηκώθηκε ξανὰ κι᾽ ἔγινε πάλι δροσερὸ καὶ φρέσκο ὅπως καὶ πρίν. Ἔπειτα ἦρθε ἕνα πλῆθος ἀπὸ ἐλέφαντες ποὺ κουνοῦσαν τὴ μακριά τους προβοσκίδα στὸν ἀέρα καὶ μούγκριζαν κι᾽ ἔκαναν σὰν τρουμπέτες ποὺ ἦταν φόβος καὶ τρόμος νὰ τοὺς ἀκοῦς.

Ὕστερα ἔρχονταν οἱ καμηλοπαρδάλεις μὲ τὰ μικρὰ κεφαλάκια καὶ τοὺς μακριοὺς λαιμούς, κι᾽ ἔπειτα τὰ ζαρκάδια μὲ τὰ λεπτά τους ποδαράκια. Κι᾽ ἦρθε κι᾽ ὁ χοντροκαμωμένος ὁ ρινόκερος ποὺ εἶχε ἕνα τόσο κακὸ βλέμμα, ποὺ σ᾽ ἔπιανε φόβος μοναχὰ ποὺ τὄβλεπες Ἡ λεοπάρδαλη σερνόταν μέσα στὸ γρασίδι... Κι᾽ ὅταν σκοτείνιαζε, μούγκριζε τὸ λιοντάρι τόσο δυνατά, ποὺ ὅλοι τρέμανε ἀπ᾽ τὸ φόβο τους καὶ δὲν κοτοῦσαν οὔτε νὰ κουνηθοῦν. Κι᾽ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἀκουγόταν ἕνα μουγκρητὸ ποὺ ἦταν ἀκόμη πιὸ βαθὺ καὶ φοβερὸ ἀπ᾽ τοῦ λεονταριοῦ καὶ ποὺ ἔκανε τὰ δέντρα μέσ᾽ στὸ δάσος νὰ τρέμουν τόσο, ποὺ τὰ μικρὰ πουλιὰ ἔπεφταν τρομαγμένα ἀπὸ τὰ κλαδιά. Ὅλοι σιωποῦσαν κι᾽ ὅλα τὰ ζῶα στεκόνταν καὶ τέντωναν τ᾽ αὐτιά τους γιὰ ν᾽ ἀκούσουν.

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ποιὸς εἶναι τοῦτος; ρώτησε τὸ λελέκι.

— Κανένας ἄλλος ἀπὸ τὸν ἱπποπόταμο, εἶπε ἡ συκιά. Αὐτὸς ξέρει νὰ μουγκρίζῃ, καὶ πῶς, ἔ; Μὰ δὲν τὸ κάνει γιὰ κακό. Μουγκρίζει ἔτσι ἀπὸ εὐχαρίστηση. Κι᾽ ἀκόμα γιὰ ν᾽ ἀερίσῃ λίγο τὰ πλεμόνια του. Ἄλλωστε ἀπὸ κεῖ ποὺ βρίσκεσαι, ἐπάνω στὴν κορφή μου, μπορεῖς νὰ τὸν ἰδῆς μέσ᾽ στὸ ποτάμι. Χώνεται μέσα στὸ βυθὸ καὶ σκάβει· ὕστερα, ὅταν τοῦ λείψῃ ὁ ἀέρας, ἀνεβαίνει ἀπάνω κι᾽ ἀναπνέει. Καμμιὰ φορὰ πηγαίνει καὶ στὸ μικρὸ νησὶ στὴ μέση τοῦ Νείλου καὶ παίζει μὲ τὰ μικρά του. Δὲν τὸν βλέπεις;

— Βλέπω ἕνα σιχαμερὸ μεγάλο γουρούνι! εἶπε τὸ λελέκι. Θέ μου, φύλαγε, τί ἄσχημο ποὺ εἶναι! Καὶ μάλιστα στὴν πλάτη του ἔχει ἕνα μικρό, ποὺ εἶναι ἀκόμα πιὸ ἄσχημο ἀπ᾽ αὐτὸ τὸ ἴδιο. Ἕνα κομμάτι ξύγκι μοναχό. Τὸ μικρὸ κάθεται στὴν πλάτη τῆς μητέρας του... Τώρα πηγαίνουν στὸ νησὶ καὶ χοροπηδοῦν ἐπάνω στὸ γρασίδι... Τώρα γρυλλίζει τὸ μικρὸ γουρούνι...

— Ναί, ναί, αὐτὸ εἶναι ὁ ἱπποπόταμος, εἶπε ἡ συκιὰ εὐχαριστημένη. Ἔχετε καὶ σεῖς τίποτε παρόμοιο στὴν πατρίδα σας;

—Ἔχομε τὰ γουρούνια. Μὰ αὐτά, δόξα τῷ Θεῷ, δὲν τοὺς ἐπιτρέπουν νὰ γυρίζουν ἔτσι ἐλεύθερα καὶ νὰ προκαλοῦν σκάνδαλο. Κι᾽ ἐκεῖνα εἶναι ἔτσι ἄσχημα καὶ χοντροκαμωμένα ζῶα. Τόσο σιχαμένα ὅμως δὲν εἶναι κι᾽ οὔτε βέβαια τόσο μεγάλα. Τὰ κλείνουν μέσα σὲ αὐλὲς καὶ σὲ μάντρες, γιὰ νὰ μὴν κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους.

— Τί ἰδέα ποῦχετε γιὰ τοὺς ἀνθρώπους! εἶπε ἡ συκιά. Στὴν πατρίδα σου πρέπει νὰ παίζουν ἕνα ἐντελῶς ἀλλιώτικο ρόλο. Ἐδῶ προβαίνουν δειλὰ-δειλὰ καμμιὰ φορὰ καὶ φοβοῦνται τὰ μεγάλα θηρία καὶ τὸ βαθὺ ποτάμι καὶ τὸν οὐρανὸ καὶ τὸ δάσος. Μὰ σὲ σᾶς φαίνεται πὼς αὐτοὶ τὰ ὁρίζουν ὅλα.

—Ἔτσι εἶναι, εἶπε τὸ λελέκι. Ἀλήθεια, σὲ μᾶς δὲ γίνεται παρὰ μόνον ὅ,τι θέλουν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτοὶ ἔχουν κυριέψει ὅλο τὸν τόπο καὶ καλλιεργοῦν ὅσο περισσότερη γῆ μποροῦν. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ζῶα τἄχουν κάνει σκλάβους τους κι᾽ ἄλλα τὰ κυνηγοῦν καὶ κάνουν ὅ,τι μποροῦν γιὰ νὰ τὰ ἐξολοθρέψουν. Ὅταν δὲν τἄχῃ κανεὶς καλὰ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖ, δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βγάλῃ πέρα.

— Τί παράξενο μοῦ φαίνεται, εἶπε ἡ συκιά. Τί ὡραῖα κανονισμένα, καὶ μὲ τί τάξη, μὰ καὶ πόσο βαρετὰ ποὺ θἄναι ὅλα κάτω κεῖ σὲ σᾶς. Καμμιὰ ἀνακουφίλα δὲ νοιώθω ποὺ τ᾽ ἀκούω.

— Βαρετά! ἔκανε τὸ λελέκι. Τὸ λὲς αὐτὸ βαρετό, ἐπειδὴ ὅλα γίνονται μὲ τάξη καὶ μὲ μέτρο; Δὲ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ζήσῃ κι᾽ ὅλα θὰ ἦταν ἄτακτα, ἂν δὲν εἶχε ἀναλάβει ἕνας τὴ διεύθυνση.

— Νομίζεις; Ἐγὼ ἔχω ἀντίθετη γνώμη. Δὲν μοῦ φαίνεται τίποτε ὡραιότερο ἀπὸ τὸ νὰ ζῇ κανεὶς ὅπως τοῦ ἀρέσει, χωρὶς νὰ λογαριάζῃ τίποτε... καὶ μόνο νὰ πρασινίζῃ καὶ νἀνθίζῃ καὶ νὰ τραγουδάῃ, κι᾽ ἔπειτα ἥσυχα ἥσυχα νὰ πεθαίνῃ. Ἀλλὰ κοντεύω νὰ πιστέψω πὼς κάτω κεῖ στὴν πατρίδα σας, τὸ βοριά, ὁλόκληρο τὸ χρόνο ἔχετε χειμώνα.

— Μιλᾶς γιὰ πράγματα ποὺ δὲν καταλαβαίνεις, ἀπάντησε τὸ λελέκι. Δὲν εἶναι ἄλλωστε παράξενο νὰ ἔχῃς τὸ κεφάλι σου λιγάκι ζαλισμένο μιὰ καὶ ζῇς σὲ τέτοιον τόπο. Καμμιὰ πειθαρχία, καμμιὰ τάξη. Ἐδῶ δὲν εἶναι κἂν οἱ ἐποχὲς τοῦ χρόνου σωστές.

Ἡ συκιὰ δὲν εἶπε τίποτε, μόνο συλλογιόταν. Δὲν μποροῦσε νὰ νοιώσῃ πὼς ἦταν ἀληθινὰ ὅλα αὐτὰ ποὺ τῆς ἔλεγε τὸ λελέκι γιὰ τὴν ἀκαταστασία καὶ τὴ λογικὴ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα. Δὲν παίδευε

ὅμως καὶ πολὺ τὸ μυαλό της γι᾽ αὐτά, γιατὶ δὲν εἶχε καὶ καιρό. Σὲ λίγο ἔπρεπε νὰ βγάλῃ λουλούδια κι᾽ ὕστερα τὰ σῦκα, καὶ μόλις ὡρίμαζε ὁ καρπός, θἄρχονταν οἱ μαϊμούδες νὰ τὸν φᾶνε.

Αὐτὸ διασκέδαζε πολὺ τὴ συκιά. Γιατὶ οἱ μαϊμούδες πίστευαν πὼς γιὰ χατήρι τους ἔκανε ἡ συκιὰ τὰ σῦκα. Τρώγοντας, μιλοῦσαν δυνατὰ γι᾽ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ κορόϊδευαν. Νόμιζαν, φαίνεται, πὼς τὸ δέντρο ἦταν πολὺ κουτὸ καὶ δὲν καταλάβαινε τὶς προστυχιές τους καὶ τὶς ἄδικες κοροϊδίες τους. Ἡ συκιὰ ὅμως γελοῦσε τόσο, ποὺ τῆς κοβόταν ἡ πνοή.

—Ἄχ! κουτσμαϊμούδες, ἔλεγε ἀπὸ μέσα της. Νομίζετε πὼς στρώνω τὸ τραπέζι γιὰ χατήρι σας. Καὶ γιατὶ νὰ τὸ κάνω αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Τί κάνετε σεῖς γιὰ τὸ δικό μου τὸ χατήρι... ποῦ νὰ τὸ ξέρετε; Γιατὶ κάτι μοῦ κάνετε στ᾽ ἀλήθεια... μὰ οὔτε τὸ φαντάζεσθε κἄν Νομίζετε πὼς βρίσκομαι γιὰ σᾶς μονάχα ἐδῶ, κι᾽ ὅμως συμβαίνει τὸ ἀντίθετο, παιδάκια μου. Ἐσεῖς βρισκόσαστε αὐτοῦ γιὰ μένα. Μὰ δὲν τὸ ξέρετε κι᾽ οὔτε θὰ τὸ μάθετε ποτέ σας... Μονάχα στὸν ἑαυτό μου τὸ λέω, πὼς ὁ γλυκὸς καρπὸς ποὺ μέσα του εἶναι κρυμμένοι οἱ σπόροι μου, δὲν εἶναι παρὰ δόλωμα γιὰ σᾶς. Ὅταν τρῶτε τὸ σῦκο, εἶσαστε ἀναγκασμένες νὰ φᾶτε καὶ τοὺς σπόρους. (Ἀκολουθεῖ)

ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Στόλόζεστο κρεβάτι σου
γλυκὰ κοιμήσου, γιέ μου.
Κάμ᾽ ἔλεος για τὰ φτωχὰ
ναυτόπουλα, Θεέ μου!

Μοῦτσος σὰ θάοαι, ἀλίμονο,
ὁ ἀγέρας θὰ βουΐζει
Στὸ κουνιστὸ κρεβάτι σου
γιὰ νὰ σὲ νανουρίζει.

—Τραγούδα τὸ τραγούδι σου,
τραγούδα το, Κυρά,
Ψηλώνει τὸ φεγγάρι, νά!
κι᾽ ἡ θάλασσα ξυπνᾶ.

Ἐπνίγηκε ὁ πατέρας σου
στὴ θάλασσα, μακρυά·
Ὕστερα ἐσὺ γεννήθηκες,
πικρὴ παρηγοριά.

Στὴ μακρυνὴ τὴ θάλασσα
τὰ κύματα π᾽ ἀρρίζουν
Μ᾽ ἕνα τραγούδι τῶν νεκρῶν
τὸν ὕπνο νανουρίζουν...

—Τραγούδα τὸ τραγούδι σου,
τραγούδα το, Κυρά,
Ψηλώνει τὸ φεγγάρι, νά!
κι᾽ ἡ θάλασσα ξυπνᾶ.

Μέσ᾽ στὴν καρδιά σου
ἡ θάλασσα τραγούδησε, ἡ πλάνα,
Τραγούδι γιὰ τοὺς γιοὺς γλυκό,
φαρμάκι γιὰ τὴ μάννα.

Τῆς θάλασσας πῆρε ἡ ματιά
σου κιόλας τὴ θωριά.
Γραφτό μας νἀνασταίνουμε
γιὰ δάφτηνε παιδιά.

(Ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ) ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΣ'.

Ἐξακολούθησα νὰ ζῶ ὅπως πρῶτα. Τὰ καινούργια μου αὐτιὰ εἶχαν μεγαλώσει στὴν ἐντέλεια κι᾽ ἤμουν τώρα ἕνα κουνελάκι μιὰ χαρά. Καμμιὰ ἀνάγκη δὲν εἶχα νὰ κρύβουμαι. Ἀπεναντίας φαινόμουν παντοῦ, γιατ᾽ ἤθελα νὰ μὲ βλέπουν ὄμορφο καὶ νὰ μὲ θαυμάζουν. Ἔκαμα κι᾽ ἕνα σωρὸ φίλους, νέα κουνέλια σὰν καὶ μένα, ἢ κι᾽ ἄλλα ζῶα τοῦ εἴδους μου, δηλαδὴ ἥμερα καὶ χορτοφάγα, ποὺ δὲν φοβοόμουν νὰ μὲ φᾶνε ποτὲ ὅσο πεινασμένα κι᾽ ἂν ἦταν.

Ἀπὸ τἄλλα ὅμως, ποὺ ἔτρωγαν κρέας, τὰ σαρκοφάγα — λύκους, ἀλεπούδες, τσακάλια καὶ καθεξῆς,—φυλαγόμουν ὅσο μποροῦσα, Κι᾽ ἐπειδὴ τώρα εἶχα ἀρκετὴ γνώση καὶ πεῖρα, κατόρθωνα νὰ ξεγελῶ ἢ νἀποφεύγω τοὺς ἐχθρούς μου, κι᾽ ἔτσι κανένα δυσάρεστο δὲν μοῦ συνέβη ἀπὸ τότε ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ μὲ φάῃ τὸ λιοντάρι.

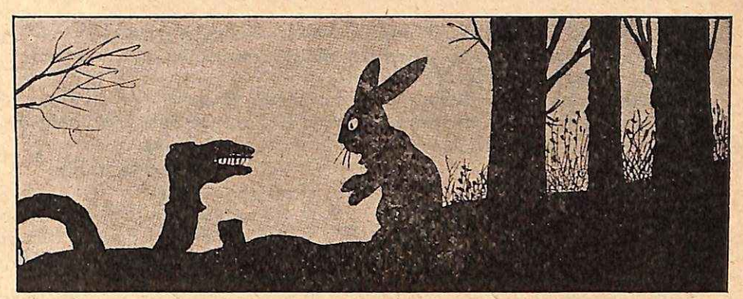

Μιὰ νύχτα ὅμως, ἐκεῖ ποὺ γύριζα στὸ δάσος —γιατὶ σὰν ποιητής, μοῦ ἄρεσε πάντα νὰ γυρίζω καὶ τὴ νύχτα ποὺ ἔχει τόσες ὀμορφιὲς — εἶδα ἄξαφνα μπροστά μου ἕνα παράξενο ζῶο, ποὺ τέτοιο δὲν εἶχα ξαναϊδεῖ ἄλλη φορά.

Μοῦ φάνηκε σὰν πελώριο, μαῦρο φίδι, μὰ μὲ κεφάλι ποὺ δὲν ἔμοιαζε καθόλου φιδίσιο. Θὰ τὄπαιρνα γιὰ κεφάλι σαρκοφάγου τετράποδου, ἂν εἶχε κι᾽ αὐτιά. Ἀλλὰ κι᾽ ἓν᾽ ἄλλο παράξενο: τὸ φίδι αὐτό, μὲ σηκωμένο τὸ κεφάλι καὶ μ᾽ ἀνοιχτὰ τὰ σαγόνια, στεκόταν ἀκίνητο καὶ μὲ κοίταζε σὰ νἄθελε νὰ μὲ μαγνητίσῃ!

Κι᾽ ἀλήθεια, γιὰ πολλὴν ὥρα στάθηκα μπροστά του σὰ μαγνητισμένος καὶ τὸ κοίταζα κι᾽ ἐγὼ ἀκίνητος, ἀπὸ τὸ φόβο μου βέβαια. Ἂν ἔκανε νὰ ὁρμήσῃ, θἄβρισκα ἄραγε τὴ δύναμη νὰ τρέξω καὶ νὰ γλιτώσω; Ἢ θὰ στεκόμουν ἐκεῖ

καρφωμένος, κι᾽ ὁ φοβερὸς βόας—γιατὶ βόας ἔλεγα πὼς εἶναι κεῖνο τὸ ἀλλόκοτο φίδι—θὰ μ᾽ ἔκανε μιὰ χαψιά:.. Ὤχ, Κανελλῆ μου, ἔλεγα μὲ τὸ νοῦ μου, μαῦρο φίδι ποὺ σ᾽ ἔφαγε!.. Τὸ βέβαιο ὅμως εἶναι πὼς ὁ βόας δὲν ὁρμοῦσε καθόλου, οὔτε φαινόταν πὼς εἶχε διάθεση νὰ κουνηθῇ. Ἔτσι ἐπιτέλους συνῆλθα, μπόρεσα νὰ τρέξω, κι᾽ ἀνέβηκα σ᾽ ἕνα δέντρο, ἀρκετὰ μακριά, ὅπου ἐνόμιζα πὼς ἤμουν ἐξασφαλισμένος.

Ξαπλώθηκα σ᾽ ἕναν ἴσιο κλῶνο, ἀκούμπησα στὸ χοντρὸ κορμὸ καὶ προσπάθησα νὰ κοιμηθῶ.

Ἐκεῖ-πάνω πέρασα τὴ νύχτα μου χωρὶς νὰ μ᾽ ἐνοχλήσῃ κανένας. Τὸ πρωΐ, ὅταν ξύπνησα, πῆγα σιγὰ-σιγὰ πρὸς τὸ μέρος ὅπου εἶχα ἰδεῖ τὴ νύχτα τὸ φίδι περίεργος νὰ ἰδῶ ἂν βρισκόταν ἀκόμα ἐκεῖ.

Ναί, ἦταν ἐκεῖ, στὴν ἴδια θέση, ἀκίνητο, μὲ τὸ κεφάλι σηκωμένο καὶ τὰ

σαγόνια ἀνοιχτά! Ἀλλὰ δὲν ἦταν πιὰ νύχτα γιὰ νὰ... γελαστῶ. Κι' ὅταν ξεθαρρεμένος τὸ πλησίασα, εἶδα πὼς τὸ ἀλλόκοτο φίδι, ὁ φοβερὸς βόας δὲν ἦταν παρὰ ἕνα... παλιοπάπουτσο, ποὺ κάποιος τὸ εἶχε χώσει στὴν ἄκρη ἑνὸς χοντροῦ καὶ στριμένου ξερόκλαδου. Τὸ παπούτσι ἦταν ξεχαρβαλωμένο, ἡ σόλα του

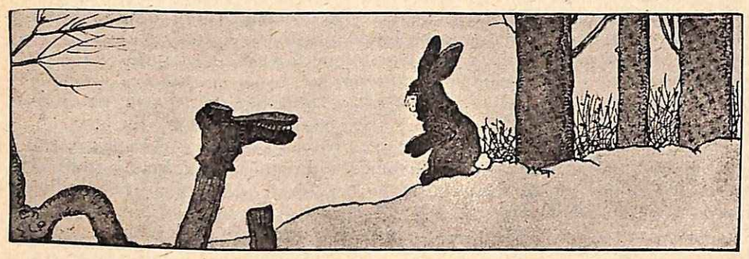

μπροστὰ ἔχασκε ξεκάρφωτη, κι' αὐτὸ τὸ ἔκανε νὰ μοιάζῃ μὲ κεφάλι ποὺ εἶχε τὰ σαγόνια ἀνοιχτά, καὶ ποὺ φαινόνταν μάλιστα καὶ τὰ δόντια, — δηλαδὴ οἱ μύτες τῶν καρφιῶν ποὺ εἶχαν πεταχτεῖ!

Γέλασα πολὺ μὲ τὸ πάθημά μου—ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ πάρω ἕνα σκιάχτρο γιὰ φίδι ἀληθινό, σὰ νἄμουν κανένα κουτορνίθι!— σκέφτηκα ὅμως πὼς μποροῦσα νὰ κάμω νὰ τὸ πάθουν κι' ἄλλοι, γιὰ νὰ γελάσω περισσότερο...

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Ο ΒΑΦΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὸ μεσημέρι λοιπὸν ἔδωσαν στὸ παλάτι μεγάλο τραπέζι γιὰ χατήρι τοῦ διάδοχου. Τὸ παιδὶ τὸ κακόμοιρο στεκόταν πίσω ἀπὸ τὸν σπανὸ καὶ τὸν ὑπηρετοῦσε. Ἐκεῖ ποὺ τρώγανε, γυρίζει ὁ σπανὸς καὶ λέει στὸ παιδί:

— Βρὲ σύ, ἄϊντε κάτω στὸ περιβόλι καὶ κόψε μου ἕνα μῆλο.

— Ποῦ τὸ στέλνεις τὸ παιδί; λέει ὁ βασιλιάς. Αὐτὴ τὴν ὥρα στὸ περιβόλι βγαίνει τὸ θηρίο καὶ θὰ τὸν φάει.

— Καὶ δὲν πᾶ νὰ τὸν φάῃ: λέει ὁ σπανός, Χαρὰ στὸ πράμα!

Κατεβαίνει τὸ κακόμοιρο τὸ παιδὶ καὶ πάει στὸ περιβόλι.

—Ἔτσι ποὺ κατάντησα, λέει, τί τὴ θέλω τὴ ζωή; Κάλλιο νὰ μὲ φάῃ τὸ θηρίο νὰ ἡσυχάσω!

Σὰν προχώρησε λιγάκι, βλέπει τὸ θεριὸ ποὺ ἦταν κουλουριασμένο γύρω στὸ πηγάδι. Τοῦ κακόμοιρου τοῦ παιδιοῦ τοῦ κόπηκαν τὰ πόδια του. Οὔτε μπρὸς οὔτε πίσω μποροῦσε νὰ πάῃ ἀπὸ τὸ φόβο του.

—Ἔλα δῶ κοντά, παιδί μου, τοῦ λέει τὸ θεριό, καὶ μὴ φοβᾶσαι. Ἐγὼ δὲ θὰ σὲ φάω. Φτύσε με στὸ στόμα κι' ὅσα ξέρεις, τόσα ξέρω!

Πῆγε τὸ παιδὶ κοντά, – ὥς που νὰ πάῃ, δέκα φορὲς ἔκανε νὰ γυρίσῃ πίσω —κι' ἄνοιξε τὸ θεριὸ τὸ στόμα του κι' ἔφτυσε μέσα τὸ παιδί.

—Ἄμε τώρα στὸ καλό, τοῦ λέει τὸ θεριό, κι' ὅποτε βρεθῇς σ' ἀνάγκη, νἄρχεσαι σὲ μένα.

Κόβει ἐκεῖνος ἕνα μῆλο. γυρίζει γρήγορα στὸ παλάτι καὶ τὸ δίνει τοῦ σπανοῦ

— Βρέ, δὲ σ' ἔφαγε; λέει ὁ σπανός.

—Ἄμ γιὰ νἄμαι ἐδῶ, δὲ μ' ἔφαγε βέβαια! λέει τὸ παιδί.

Τοῦ κακοφάνηκε τοῦ σπανοῦ ποὺ δὲν τὸ ἔφαγε τὸ θεριὸ τὸ παιδί, γιὰ νὰ γλιτώσῃ ἀπὸ δαῦτο. Γιατὶ ὅσο νἄναι, φοβόταν ὅλη ὥρα μήπως καὶ τὸν μαρτυρήσῃ στὸν βασιλιά.

Τὸ παιδὶ τὸ κακόμοιρο κάθησε παράμερα καὶ κοίταζε τοὺς ἄλλους ποὺ τρώγανε. Ἐκεῖ ποὺ καθόταν κοντὰ στ' ἀνοιχτὸ παράθυρο ἀκούει, δυὸ που λάκια νὰ λέῃ τὸ ἕνα στ' ἄλλο:

—Ἄχ, νὰ εἶχα γυναῖκα μου τὴ Χρυσομαλλοῦσα.

Γιατί, βλέπεις, σὰν ἔφτυσε τὸ παιδὶ τὸ θεριὸ στὸ στόμα, τοῦ ἔμαθε ὅλα ὅσα ἤξερε καὶ τώρα καταλάβαινε τί ἔλεγαν καὶ τὰ πουλιὰ καὶ ὅλα τὰ ζωντανὰ τοῦ Θεοῦ. Ἄκουσε λοιπὸν τὸ παιδὶ νὰ λέῃ ἔτσι τὸ πουλάκι καὶ γέλασε. Ὁ σπανὸς καθόταν στὸ τραπέζι κι' ἔτρωγε καὶ τὰ μάτια του καρφωμένα ἀπάνω του τὰ εἶχε. Σὰν τὸν εἶδε λοιπὸν νὰ γελάει, νόμισε πὼς κοροϊδεύει ἐκεῖνον.

— Ἔλα δῶ, βρὲ σύ, τοῦ λέει. Γιατὶ γέλασες;

— Γιατὶ ἄκουσα δυὸ πουλάκια νὰ λέῃ τὸ ἕνα στ' ἄλλο; «Ἄχ, νἄχα γυναίκα μου τὴ Χρυσομαλλοῦσα».

—Ἄμ' καὶ καταλαβαίνεις ἐσὺ τί λένε τὰ πουλιά;

— Καταλαβαίνω.

— Μωρὲ τοῦτος ξέρει πολλὰ καὶ θὰ μὲ καταστρέψῃ, σκέφτηκε ὁ σπανός. Πρέπει νὰ βρῶ ἕναν τρόπο γιὰ νὰ τὸν χαλάσω.

Γυρίζει λοιπὸν καὶ λέει τοῦ παιδιοῦ:

— Νὰ πᾶς νὰ μοῦ φέρῃς τὴ Χρυσομαλλοῦσα, γιὰ νὰ τὴν πάρω γυναίκα μου. Εἰδ' ἀλλοιῶς θὰ σοῦ κόψω τὸ κεφάλι.

Τί νὰ κάνῃ τὸ κακόμοιρο τὸ παιδί; Ξεκίνησε κλαίγοντας καὶ πῆγε στὸ θεριό.

— Τὸ καὶ τό, τοῦ λέει. Ὁ σπανὸς βάλθηκε νὰ μὲ καταστρέψῃ καὶ μ' ἔστειλε νὰ πάω νὰ τοῦ φέρω τὴ Χρυσομαλλοῦσα γιὰ νὰ τὴν πάρῃ γυναίκα του.

—Ἔννοια σου, τοῦ λέει τὸ θεριό. Μὴ στενοχωριέσαι κι' ἐγὼ θὰ σ' ὁρμηνέψω. Νὰ τοῦ πῇς νὰ σοῦ ἁρματώσῃ δυὸ καράβια καὶ τὸ ἕνα νὰ τὸ φορτώσῃ μὲ μέλι καὶ τ' ἄλλο μὲ κρέας. Καὶ θὰ ξεκινήσετε, κι' ὅταν φθάσετε κοντὰ στὴ χώρα τῆς Χρυσομαλλούσας, θ' ἀκούσῃς μιὰ βουὴ καὶ θὰ ἰδῇς ἕνα μαῦρο σύννεφο στὸν οὐρανό· εἶναι οἱ ἀετοί. Νὰ μὴ χασομερήσῃς διόλου, ἀλλὰ νὰ ρίξῃς ἔξω τὸ καράβι μὲ τὸ κρέας καὶ ν' ἀφήσῃς τοὺς ἀετοὺς νὰ φᾶνε καὶ νὰ χορτάσουν. Κι' ὕστερα πάρε τὸ τσοῦρμο ἐκεινοῦ τοῦ καραβιοῦ καὶ πέρασέ το στ' ἄλλο τὸ καράβι καὶ τράβα ἴσια. Καὶ σὰν προχωρήσῃς κάμποσο, θ' ἀκούσῃς μιὰ μεγάλη βουὴ καὶ θὰ δῇς ἕνα μαῦρο σύννεφο, κι' αὐτὸ εἶναι τὰ φτερωτὰ μυρμήγκια. Νὰ ρίξῃς ἔξω στὴ στιγμὴ καὶ τ' ἄλλο τὸ καράβι καὶ ν' ἀφήσῃς τὰ μυρμήγκια νὰ φᾶνε ὅσο μέλι θέλουν. Κι' ἀπὸ κεῖ πιὰ θὰ τραβήξῃς ἴσια στὸν τόπο τῆς βασιλοπούλας, ὁ δρόμος εἶναι ἀνοιχτὸς κι' ὅ,τι σὲ φωτίσει ὁ Θεός, κάνεις.

Πάει τὸ παιδὶ στὸ σπανό, τοῦ λέει πὼς ἂν θέλῃ νὰ τοῦ φέρῃ τὴ βασιλοπούλα, νὰ τοῦ φορτώσῃ δυὸ καράβια, τὸ ἕνα μὲ κρέας καὶ τ' ἄλλο μὲ μέλι. Ὁ σπανὸς στὴ στιγμὴ τοῦ τὰ παράδωσε. Ἐκεῖνος νὰ τὸν ξεφορτωθῇ ἤθελε, κι' ὄχι δυό, μὰ κι' εἰκοσιδυὸ καράβια νὰ τοῦ γύρευε, θὰ τοῦ τἄδινε.

Μπαρκαρίστηκε τὸ παιδ, ξεκίνησε μὲ τὰ καράβια. Ἐκεῖ ποὺ πηγαίναν, ἀκοῦνε μιὰ βουὴ μεγάλη, βλέπουν ἕνα μαῦρο σύννεφο στὸν οὐρανό. Ἦταν οἱ ἀετοί. Προστάζει εὐθὺς τὸ παιδὶ καὶ ρίχνουν ἔξω τὸ καράβι μὲ τὸ κρέας, καὶ πέρασε τὸ τσοῦρμο στὸ ἄλλο καὶ ξεκίνησε νὰ φύγῃ. Ρίχτηκαν οἱ ἀετοὶ στὸ κρέας, φάγανε, χορτάσανε. Λέει τότε ἕνας, ὁ πιὸ μεγάλος:

— Μωρὲ παιδιά. αὐτὸς μᾶς τάϊσε καὶ μᾶς χόρτασε, κι' ἐμεῖς νὰ μὴν τοῦ κάνουμε τίποτε; Ντροπὴ εἶναι.

Ἀνοίγει τὰ φτερά του, πετάει καὶ βρίσκει τὸ παιδὶ στὸ καράβι καὶ τοῦ λέει:

—Ἐσὺ μᾶς τάϊσες καὶ μᾶς χόρτασες κι' ἐμεῖς σοῦ τὸ χρωστοῦμε χάρη. Πάρε αὐτὸ τὸ φτερὸ κι' ὅποτε μᾶς χρειαστεῖς, κάψε το κι' ἐμεῖς εὐθὺς θὰ σοῦ παρουσιαστοῦμε.

Πῆρε τὸ φτερὸ τὸ παιδὶ καὶ τράβηξε πέρα μὲ τὸ καράβι του. Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε, βλέπει ἀπὸ μακριὰ νὰ πλακώνῃ ἕνα θεόρατο σύννεφο

Ἦταν τὰ φτερωτὰ μυρμήγκια.

Προστάζει εὐθὺς καὶ ρίχνουν τὸ καράβι ἔξω, καὶ ρίχτηκαν τὰ μυρμήγκια στὸ μέλι καὶ φάγανε, φάγανε ποὺ χορτάσανε.

Τὸ παιδὶ πλήρωσε τὸ τσοῦρμο του καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του περπατιστός, Εἶχε περπατήσει κάμποσο, κι' ἐκεῖ λέει ἕνα μυρμήγκι, τὸ πιὸ μεγάλο, στ' ἄλλα:

— Μωρὲ παιδιά, αὐτὸς ἐδῶ μᾶς χόρτασε κι' ἐμεῖς νὰ μὴ τοῦ ποῦμε οὔτ' ἕνα εὐχαριστῶ; Ντροπὴ δὲν εἶναι;

Πετάει λοιπὸν καὶ φτάνει τὸ παιδὶ καὶ τοῦ λέει:

—Ἐσὺ μᾶς τάϊσες καὶ μᾶς χόρτασες κι' ἐμεῖς σοῦ τὸ χρωστᾶμε χάρη. Πάρε αὐτὸ τὸ φτερὸ κι' ὅποτε μᾶς χρειαστεῖς, κάψε το καὶ θὰ φανερωθοῦμε εὐθὺς μπροστά σου.

Πῆρε τὸ παιδὶ τὸ μυρμηγκόφτερο καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του. Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε γιαλὸ-γιαλό, βλέπει ἕνα μεγάλο δελφίνι ποὺ τὸ εἶχε ρίξει ἔξω ἡ θάλασσα καὶ σπαρταροῦσε τὸ καϊμένο καὶ κόντευε νὰ ψοφήσῃ. Τὸ πιάνει τὸ παιδὶ καὶ τὸ πετάει πάλι μέσ' στὴ θάλασσα

—Ἄχ, τοῦ λέει τὸ δελφίνι. Ἐσὺ μοῦ ἔσωσες τὴ ζωή, ἐγὼ τί χάρη θέλεις νὰ σοῦ κάνω; Πάρε αὐτὸ τὸ φτερούγι μου κι' ὅποτε μὲ χρειαστεῖς, κάψε το κι' ἐγὼ ἀμέσως θὰ φανερωθῶ μπροστά σου.

Πῆρε τὸ παιδὶ τὸ ψαρόφτερο, καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του. Μὲ τὰ πολλὰ ἔφτασε στὴν πολιτεία ποὺ βρισκόταν ἡ Χρυσομαλλοῦσα. Γυρεύει νὰ τὴν δῇ, ἀλλὰ ποῦ; Ἡ Χρυσομαλλοῦσα σὲ κανένα δὲ φανερωνόταν. Παίρνει κι' ἐκεῖνος ἕνα μαντολίνο καὶ πάει κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς βασιλοπούλας κι' ἄρχισε νὰ παίζῃ τόσο γλυκὰ κι' ὄμορφα, ποὺ δὲν βαστήχτηκε ἡ Χρυσομαλλοῦσα κι' ἔστειλε τὶς βάγιες της νὰ ποῦν τοῦ παιδιοῦ νἀρθῇ ἐπάνω.

Ἀνεβαίνει ἐκεῖνος ὅλο χαρά, καὶ τοῦ λέει ἡ Χρυσομαλλοῦσα:

— Πόσα θέλεις νὰ σοῦ δίνω γιὰ νὰ μοῦ παίζῃς κάθε μέρα;

—Ἐγώ, κυρά μου, δὲ θέλω πληρωμή, τῆς λέει τὸ παιδί. Ἐγὼ ἦρθα νὰ σὲ πάρω γιὰ γυναῖκα μου.

— Ἂν θέλῃς νὰ μὲ πάρῃς. ἐγὼ θὰ σοῦ βάλω στοιχήματα· κι' ἂν τὰ κερδί σῃς, μὲ γειά σου μὲ χαρά σου, τοῦ λέει ἡ Χρυσομαλλοῦσα.

— Μετὰ χαρᾶς, νὰ μοῦ βάλῃς ὅ,τι θέλεις, λέει τὸ παιδί.

Προστάζει ἡ βασιλοπούλα τὴ δούλα της νὰ τῆς φέρῃ ἕνα μεγάλο μαχαίρι. Καὶ μόλις τὸ πῆρε στὸ χέρι της, κάνει μιὰ χράπ! καὶ τῆς κόβει τὸ κεφάλι.

—Ὅποιος τὴν πρωτοναστήσει! τοῦ λέει καὶ φεύγει.

Τὸ κακόμοιρο τὸ παιδὶ τἄχασε σὰν εἶδε ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Πῶς νὰ βρῇ τρόπο ν' ἀναστήσῃ τὴ δούλα! Βλέπει τὴ βασιλοπούλα ποὺ χτυπάει τὰ παλαμάκια κι' ἔρχεται ἕνα ὡραῖο περιστεράκι.

— Νὰ πᾶς, τοῦ λέει, γρήγορα, νὰ μοῦ φέρῃς τ' ἀθάνατο νερό: Ἔφτυσα!

Φρρρτ! ἀνοίγει τὰ φτερά του τὸ περιστεράκι καὶ πετάει ἀπὸ τὸ παραθύρι. Συλλογιέται τότε τὸ παιδί:

— Μπρὲ δὲν καίω τὸ φτερὸ τοῦ ἀετοῦ;

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΛΑ'Ι'ΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΧΩΡΙΑΤΗΣ, Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΙ' Ο ΓΙΟΣ ΤΟΥ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, ἕνας πλούσιος χωριάτης, εἶχε στείλει τὸ γιό του στὴν πολιτεία νὰ σπουδάσῃ.

Ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια, τὸ παιδὶ τελείωσε τὶς σπουδές του καὶ γύρισε πίσω στὴν πατρίδα του.

—Αἴ, σπούδασες καλά, παιδί μου; τὸν ρώτησε ὁ πατέρας του.

— Σπούδασα, πατέρα.

Ὁ χωριάτης ὅμως ἤθελε νὰ βεβαιωθῇ ἂν πραγματικῶς πιάσανε τόπο τὰ λεφτά του, καὶ μιὰ ἡμέρα ποὺ πῆγε ὁ δάσκαλος νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ, τὸν παρακάλεσε νὰ ρωτήσῃ τὸ γιό του μὲ τρόπο, καὶ νὰ τοῦ πῇ ἂν ἤτανε καλὰ σπουδασμένος.

— Αἴ, πῶς τὰ πέρασες, Γεώργο, στὴν πολιτεία; ρώτησε ὁ δάσκαλος τὸ παιδί· θὰ ἔκανες χωρὶς ἄλλο καλὲς μελέτες, καὶ θὰ ἔμαθες πολλὰ πράματα.

—Ὅσα μπόρεσα ἔμαθα, κὺρ δάσκαλε.

—Δὲ μοῦ λὲς πῶς λένε οἱ γραμματισμένοι τὴ γάτα;

— Γαλῆ, ἀποκρίνεται τὸ παιδί.

—Ὄχι, λέει ὁ δάσκαλος ποὺ δὲν τὸ χώνευε τὸ παιδὶ κι' ἤθελε νὰ τὸ βγάλῃ ἀγράμματο, ***Μάρω*** τὴ λένε. Ἄμ' τὴ φωτιά; τοῦ κάνει σὲ λίγο.

— Πῦρ, λέει τὸ παιδί.

— Μπά, λέει ὁ δάσκαλος, ***Χαρὰ*** τὴ λένε· ἄμα τὴ βλέπεις, δὲ χαίρεσαι;

Μιλιὰ τὸ παιδί· ἄρχισε ὅμως νὰ θυμώνῃ μὲ τὸν κακὸ δάσκαλο ποὺ τὸν ἔβγαζε ἀγράμματο.

—Ἄμ' τὸ σπίτι καὶ τὸ νερό; τὸν ξαναρωτάει σὲ λίγο.

— Οἰκία καὶ ὕδωρ, λέει τὸ παιδί.

—Ἔχεις λάθος, τοῦ κάνει ὁ δάσκαλος· τὸ σπίτι τὸ λένε ***Ζέστη***· ἄμα μπαίνεις μέσα, δὲν ζεσταίνεσαι; καὶ τὸ νερὸ τὸ λένε ***Τρέχα***· δὲν τρέχει πάντοτε;

Τὸ παιδὶ δὲν ἔβγαλε πάλι λέξη, ὅλο ὅμως καὶ μεγάλωνε ὁ θυμός του.

— Ξέρεις τουλάχιστο πῶς λένε τὶς καρέκλες καὶ τὸ κρεβάτι; τὸν ξαναρωτάει ὁ κακὸς δάσκαλος.

—Ἔδρκι καὶ κλίνη, ἀποκρίνεται τὸ παιδί.

—Ὄχι! τὶς καρέκλες τὶς λένε ***Καθίστρες***, γιατὶ ἀπάνω τους κάθεσαι καὶ τὸ κρεβάτι ***Ἀνάπαψη***, γιατὶ ἐκεῖ ξεκουράζεσαι.

Σὰν ἄκουσε ὁ χωριάτης αὐτὴ τὴ συζήτηση, καὶ μὲ τὴν ἰδέα πὼς τὸν κοροϊδευε ὁ γιός του ὅτι σπούδασε, ἐνῷ εἶχε μείνει ἀγράμματος, τοῦ καταφέρνει ἕνα γερὸ μπάτσο.

Τὸ παιδὶ δὲν εἶπε πάλι τίποτα, ἀπὸ μέσα του ὅμως ὁρκίστηκε νὰ ἐκδικηθῇ.

Πέρασε κάμποσος καιρὸς γιὰ νὰ βρῇ τὴν εὐκαιρία.

Μιὰ ἡμέρα ποὺ περνοῦσε ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ δασκάλου, εἶδε κόσμο μαζεμένον ἀπέξω, ρώτησε ἕνα χωριάτη κι' ἔμαθε πὼς τὸ σπίτι εἶχε πιάσει φωτιὰ ἀπ' τὴ γάτα ποὺ σκάλισε τὴ χόβολη κι' ἔρριξε μιὰ σπίθα χάμω. Τώρα ἤθελαν νὰ στείλουν κάποιον νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ δάσκαλο.

— Πάω ἐγώ, λέει τὸ παιδί.

Πῆγε πραγματικῶς καὶ βρῆκε τὸ δάσκαλο στὸ καφενεῖο νὰ παίζῃ πρέφα μὲ τὸν καταστηματάρχη.

— Κὺρ-δάσκαλε, τοῦ λέει τὸ παιδί, ἡ Μάρω σκάλισε τὴ χαρά, ἡ χαρὰ ἔπιασε τὴ ζέστη, κι' ἂν δὲν τρέξῃς μὲ τὸ τρέχα, θὰ πάρ' ἡ ὀργὴ τὶς καθίστρες σου καὶ τὴν ἀνάπαψή σου.

Ὁ δάσκαλος, ποὺ δὲν κατάλαβε γρῦ ἀπ' ὅλα αὐτά, γύρισε νὰ ξαναρωτήσῃ, μὰ τὸ παιδὶ εἶχε γίνει ἄφαντο.

— Δὲ βαριέσαι, εἶπε μέσα του, ποιὸς ξέρει τί ἤθελε νὰ πῇ αὐτὸς ὁ κουτός.

Κι' ἀτάραχος ἐξακολούθησε τὴν πρέφα του.

Τὸ μεσημέρι, σὰν γύρισε σπίτι του, βρῆκε κι' αὐτὸς κόσμο ἀπέξω μαζεμένον καὶ τὸ σπίτι του μισοκαμένο. Μόλις εἶχαν κατορθώσῃ νὰ σβύσουν τὴ φωτιά.

Ἀφοῦ συνῆλθε λίγο κι' εἶδε πὼς ἡ ζημιὰ δὲν ἦταν καὶ τόσο σπουδαία, τοὺς εἶπε:

— Δὲ μὲ εἰδοποιοῦσατε, χριστιανοί μου, ἀφοῦ ξέρατε ποῦ ἤμουνα;

— Σὲ εἰδοποιήσαμε μὲ τὸ Γιῶργο, κὺρ-δάσκαλε, τὸ γιὸ τοῦ κὺρ-Μήτρου.

Δὲν χάνει καιρὸ ὁ δάσκαλος, μιὰ καὶ δυὸ πάει καὶ βρίσκει τὸ Γιῶργο καὶ τοῦ λέει:

— Βρὲ ἀθεόφοβε, γιατὶ δὲν ἤρθες νὰ μοῦ πῇς πὼς ἔπιασε τὸ σπίτι μου φωτιά;

— Στὸ εἶπα, κυρ-δάσκαλε, τοῦ λέει τὸ παιδί. Δὲν ἤρθα τὸ πρωΐ στὸ καφενεῖο καὶ σοῦ εἶπα πὼς ἡ Μάρω (γάτα) σκάλισε τὴ Χαρὰ (φωτιὰ) καὶ πὼς ἔπιασε ἡ Ζέστη (σπίτι) Χαρά, κι' ἂν δὲν τρέξῃς γρήγορα μὲ τὸ τρέχα (νερὸ) θὰ πάρῃ ἡ ὀργὴ τὶς καθίστρες (καρέκλες) σου καὶ τὴν ἀνάπαψή σου (κρεβάτι); Ἔτσι δὲν μου εἶπες πὼς τὰ λένε οἱ γραμματισμένοι, κὺρ-δάσκαλε;

Ὁ δάσκαλος, ποὺ ὅλ' αὐτὰ τἄχε ξεχάσει, τὰ ξαναθυμήθηκε καὶ χτύπησε τὸ μέτωπό του.

«Καλὰ νὰ πάθω!» μουρμούρισε.

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΑΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Δ΄

Ξερὰ φύλλα

Ἦρθε τὸ φθινόπωρο, Ὁ ἀγέρας ποὺ φυσάει στὰ δάση κάνει τὰ ξερὰ φύλλα νὰ κλωθογυρνᾶνε. Οἱ καστανιὲς εἶναι κιόλας ξεφυλλισμένες καὶ στυλώνουν μέσ᾽ στὸ διάστημα τὸ μαῦρο τους σκέλεθρο. Νὰ ποὺ πέφτουν τὰ φύλλα ἀπ᾽ τὶς ὀξυὲς κι᾽ ἀπ᾽ τὶς λεύκες. Οἱ σημύδες ἔχουν γίνει χρυσόδεντρα καὶ μόνο μιὰ πελώρια βαλανιδιὰ φυλάει ἀκόμα τὸ πράσινο στεφάνι της.

Τὸ πρωϊνὸ εἶναι ψυχρό· ἕνας τσουχτερὸς ἀγέρας ἀναταράζει τὸ σταχτὺ οὐρανὸ καὶ κοκκινίζει τὰ δάχτυλα τῶν παιδιῶν. Ὁ Πέτρος, ἡ Μπομπέτα κι᾽ ὁ Γιαννούλης πᾶνε νὰ μαζέψουν ξερὰ φύλλα, ποὺ ἄλλοτε, τὸν καιρὸ ποὺ ζοῦσαν, ἦταν γεμᾶτα δροσιὰ καὶ κελαδήματα πουλιῶν καὶ ποὺ τώρα, χιλιάδες, σκεπάζουν μὲ τὰ μικρὰ πεθαμένα τους σώματα τὸ χῶμα, Ξερά, μυρίζουν ὡραῖα. Θὰ χρειαστοῦνε γιὰ στρῶμα στὴ Ρικέττα, τὴν κατσίκα, καὶ στὴν Κοκκινούλα, τὴν ἀγελάδα. Ὁ Πέτρος ἐπῆρε τὸ κοφίνι του· εἶν᾽ ἕνας μικρὸς ἄντρας. Ἡ Μπαμπέτα πῆρε τὸ τσουβάλι της· εἶναι μία μικρὴ γυναικούλα. Ὁ Γιαννούλης τοὺς ἀκολουθεῖ μὲ τὸ χειραμαξάκι του.

Κατεβήκανε τὴν πλαγιὰ τρέχοντας. Στὴν ἄκρη τοῦ δάσους ἀπαντήσανε τἄλλα παιδιὰ τοῦ χωριοῦ, ποὺ κι᾽ αὐτὰ πᾶνε νὰ κάμουν προμήθεια ἀπὸ ξερὰ φύλλα γιὰ τὸ χειμῶνα. Δὲν πρόκειται διόλου γιὰ παιχνίδι : εἶναι δουλειὰ σοβαρή.

Μὴ νομίσετε ὅμως πὼς τὰ παιδιὰ εἶναι λυπημένα ἐπειδὴ ἐργάζονται. Ἡ δουλειὰ εἶναι σοβαρή : δὲν εἶναι μελαγχολική. Συχνὰ τὰ παιδιά, γιὰ νὰ παίξουν, καμώνονται πὼς δουλεύουν καὶ τότε μιμοῦνται, τὶς περισσότερες φορές, τὶς ἐργασίες τῶν μεγάλων.

Νά, τὰ παιδιὰ στὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς. Τἀγόρια δουλεύουν σιωπηλά. Αὐτὸ συμβαίνει γιατὶ εἶναι κιόλας χωριατάκια, κι᾽ οἱ χωρικοὶ μιλᾶνε λίγο. Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὶς χωρικές. Τὰ κοριτσόπουλά μας, γεμίζοντας πάντα τὰ πανέρια καὶ τὰ τσουβάλια, ἀφήνουν τὴ γλωσσίτσα τους νὰ κόβῃ.

Ὡστόσο ὁ ἥλιος, ποὺ ψηλώνει, ζεσταίνει ἀγάλι τὸν κάμπο. Ἀπ᾽ τὶς στέγες τοῦ χωριοῦ σηκώνονται καπνοὶ ἀλαφροὶ σὰν ἀχνοί. Τὰ παιδιὰ ξέρουν τί σημαίνουν αὐτοὶ οἱ καπνοί.

Λένε πὼς ἡ μπιζελόσουπα βράζει στὴ χύτρα. Ἀκόμη ἕνα χερόβολο ξερὰ φύλλα κι᾽ οἱ μικροὶ δουλευτὲς θὰ πάρουν τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ. Τὸ ἀνέβασμα εἶναι δύσκολο.

Σκυμμένοι κάτω ἀπ᾽τὸ σακκὶ ἢ γυρτοὶ πάνω στὸ χειραμάξι, ζεσταίνονται, κι᾽ὁ ἴδρὼς στάζει ἀπ᾽ τὰ μέτωπά τους. Ὁ Πέτρος, ἡ Μπαμπέτη κι᾽ ὁ Γιαννούλης σταματοῦνε νὰ πάρουν ἀνάσα.

Μὰ ἡ σκέψη τῆς μπιζελόσουπας τοὺς δίνει κουράγιο. Σπρώχνοντας καὶ φυσῶντας, φτάνουνε τέλος. Ἡ μητέρα τους, ποὺ τοὺς προσμένει στὸ κατώφλι τῆς πόρτας, τοὺς φωνάζει :

«Ἐλᾶτε, παιδιά, ἡ σούπα εἶναι ἕτοιμη».

Οἱ φίλοι μας θὰ τὴ βροῦνε ἔξοχη. Δὲν ὑπάρχει καλύτερη σούπα ἀπὸ κείνη ποὺ τρῶς μὲ τὸν κόπο σου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

«Ὁ Γιαννούλης τοὺς ἀκολουθεῖ μὲ τὸ χειραμάξι του». (Σελ. 594, στ. β΄.)

ΤΟ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΑΚΙ

Ἡ σιδερένια πόρτα τοῦ Παρθεναγωγείου τῶν Καλογραιῶν ἀνοίγει Καὶ τὸ καμπανελλάκι, ποὺ κρέμεται ἀπὸ μέσα, σὰ νὰ ξυπνάῃ ἀπὸ κάποιο ὀνειροπόλημα, τινάζεται καὶ σκορπίζει γύρω του ἤχους γλυκούς, πρόσχαρους κι᾽ εὐγενικούς.

Νά τες οἱ μικρούλες· μὲ τὶς μπλὲ τους ποδίτσες καὶ τὶς μαῦρες τους ζῶνες ποὺ γυαλίζουν· βγαίνουν σὰν ἕνα μελίσσι ἀπὸ μιὰ κυψέλη, μπουλούκια-μπουλούκια, κι᾽ ὅλες βιαστικές. Μόλις βρεθοῦν στὸ πεζοδρόμι, σκορπίζουν· ἄλλες πᾶνε πρὸς τὰ κάτω, ἄλλες πρὸς τ᾽ ἀπάνω, αὐτὲς ἀπ᾽ ἐδῶ, ἐκεῖνες ἀπ᾽ ἐκεῖ. Ἄλλες ἔχουν τοὺς σάκκους στὴ ράχη, ἄλλες τοὺς κρατοῦν ἀπ᾽ τὸ χέρι κι᾽ ἄλλες τοὺς ἔχουν κρεμασμένους ἀπ᾽τὸν ὦμο μ᾽ ἕνα λουρί. Κρατοῦν καὶ τὰ καλαθάκια τους ἄδεια.

Ἄλλες εἶναι ξανθές, ἄλλες μελαχροινές, ἄλλες μὲ μποῦκλες γύρω στὸ λαιμό, ἄλλες μὲ ἀφέλειες, ἄλλες μὲ κοτσιδάκια, ἄλλες χτενισμένες σὰν ἀγόρια κι᾽ ἄλλες μὲ τὰ μαλλάκια τους κοντά. Ἄλλὰ ὅλες εἶναι γελαστὲς καὶ φλύαρες. Κι᾽ ἄλλες ἔχουν στὸ στόμα τους τὴ Sœur, ἄλλες τὴ Mère, ἄλλες μιλοῦν γιὰ τὸ μάθημα ποὺ θὰ γράψουν στὸ σπίτι μὲ τὴ λάμπα, ἄλλες γιὰ τὴ χειροτεχνία, ποὺ θἄχουν αὔριο.

Ὅσες ἀπόμειναν, φεύγουν δυὸ-δυό, καὶ μερικὲς μονάχες. Μὰ καθὼς βγαίνουν, ὅλες σκουντοῦν τὴ σιδερένια ξώπορτα, κι᾽ ἔτσι τὸ καμπανέλλι ἠχεῖ καὶ τἀκοῦν ἀκόμα κι᾽ οἱ μαθήτριες, ποὺ εἶναι κιόλα μακρυά. Ὦ, μ᾽ ἀκοῦνε τάχα καὶ τί λέει;

Γιατὶ ὅπως χτυπᾶ τὸ καϊμένο τὸ καμπανέλλι, εἶναι σὰ νὰ χαιρετᾶ τὰ κορίτσια ποὺ φεύγουν καὶ σὰ νὰ τοὺς λέῃ:

— Σταθῆτε μιὰ στιγμή... Γιατὶ ξέρετε; Ὁ καιρὸς περνᾶ γρήγορα. Θἄρθῃ μιὰ μέρα, ποὺ ἡ μουσική μου θὰ σᾶς φαίνεται πὼς ἔρχεται ἀπὸ ἕναν ἄλλο κόσμο, χαμένον, καὶ τότε θὰ δακρύσετε στὴ σκέψη, πὼς ὅταν ἀκόμα μ᾽ ἀκούγατε καθαρά, μ᾽ ἀκούγατε ἀδιάφορα.

Ἀλλὰ τί σὲ μέλλει γι᾽ αὐτό, καμπανελλάκι; Ἐσὺ δὲ θὰ βλέπῃς πάντα γεμάτη τὴν αὐλὴ ἀπ᾽ τὸ ὕψος σου, τὶς ὧρες ποὺ εἶσαι συνηθισμένο νὰ τὴ βλέπῃς μὲ τὰ κορίτσια, ἀδιάφορο ἂν αὐτὰ δὲ θἆναι τὰ ἴδια ποὺ βλέπεις καὶ τώρα;

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

Η ΜΙΚΡΗ ΑΓΝΩΣΤΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ L. DE KERANY

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Ἐπίλογος

Ἡ εὐτυχία ποὺ ἐπακολούθησε τὴν ἀναγνώριση τῆς Μικρῆς Ἄγνωστης ἐκ μέρους τῶν γονέων της, δὲν μπορεῖ νὰ περιγραφῇ.

Οἱ μέρες ποὺ διαδέχτηκαν τὸν ἐρχομὸ τοῦ κ. καὶ τῆς κ. Ὀρλὶζ καὶ τὴν ἀνακάλυψη τοῦ μολυβένιου κουτιοῦ πέρασαν γιὰ τὰ παιδιὰ σὰν ἕνα ὄνειρο τόσο πιὸ μαγευτικό, ὅσο γιατὶ κανένας δὲν ἔκανε λόγο γι᾽ ἀναχώρηση.

Ὁ κυριώτερος σκοπὸς τῶν γονέων τῆς Θυμιούλας, μένοντας στὸν πύργο τοῦ κ. Σαρσὲν ποὺ τοὺς εἶχε προσφέρει προθυμότατα φιλοξενία, ἦταν νὰ μάθουν ἀπὸ τοὺς γιοὺς τῆς Γκὼτ μερικὲς λεπτομέρειες τῶν περιστατικῶν ποὺ εἶχαν συμβεῖ πρὶν ἀπὸ ἑφτὰ χρόνια.

Μ᾽ αὐτὸ τὸ σκοπὸ πῆγαν στὸ Κίμπερ καὶ κατόρθωσαν νὰ δοῦν ἀπὸ κοντὰ τοὺς φυλακισμένους. Ἐκεῖνοι, κρίνοντας πὼς δὲν εἶχαν κανένα ὄφελος νὰ μένουν ἀκόμα σιωπηλοί, δὲν ἔφεραν καμμιὰ ἀντίρρηση στοὺς ἐπισκέπτες ποὺ γύρευαν πληροφορίες Ὁμολόγησαν πὼς εἶχαν βρεῖ πραγματικὰ τὴ μικρὴ κόρη σ᾽ ἕνα συντρίμμι καραβιοῦ· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ περιστατικὸ τοὺς εἶχε τύχει σ᾽ ἕνα ταξίδι ποὺ μοναδικός του σκοπὸς ἦταν τὸ λαθρεμπόριο, ἀπέφυγαν ν᾽ ἀπαντήσουν σὲ ἀδιάκριτες ἐρωτήσεις κι᾽ ἀποφάσισαν νὰ τηρήσουν ἐπὶ τοῦ προκειμένου σιωπή.

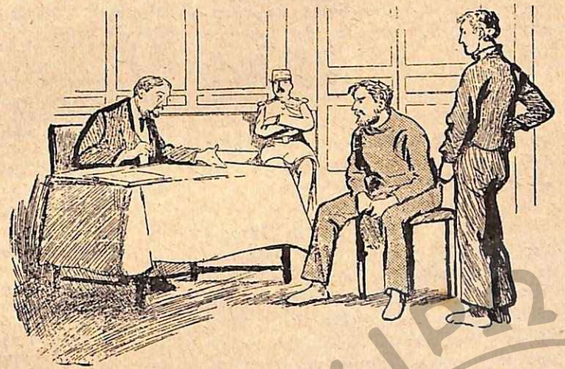

«Οἱ φυλακισμένοι δὲν ἔφεραν καμμιὰ ἀντίρρηση...» (Σελ. 595, στ. α΄.)

Μόνη ἡ Μόνα εἶχε ἀλλιώτικη γνώμη γι᾽ αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ τὴν ὑποψιάζονταν πάντα πὼς εἶχε κρύψει σὲ σίγουρο μέρος τὸ κουτὶ ποὺ ἔκλειγε τὰ χαρτιὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὴ γέννηση τῆς μικρῆς, γιὰ νὰ χρησιμέψουν στὴν εὐνοουμένη της ὅταν ἐρχόταν ὁ κατάλληλος καιρός.

Ὕστερ᾽ ἀπ᾽ τὸ θάνατο τῆς ἀδερφῆς τους, αὐτοὶ εἶχαν ἐπιχειρήσει πολλὲς ἀναζητήσεις, γιατὶ ἡ ἀνακάλυψη τῆς θήκης μὲ τὰ ἔγγραφα, ὅταν γινόταν ἀπὸ ἄλλους, μποροῦσε νὰ τοὺς βάλῃ σὲ μεγάλους μπελάδες.

Ὅλες ὅμως οἱ προσπάθειές των ἔμειναν ἄκαρπες καὶ τὸ μυστικὸ τῆς Μόνας θἄμενε χωρὶς ἀμφιβολία θαμμένο στὸ χῶμα παντοτεινά, ἂν δὲν εἶχε ἀναφτεῖ ἀπὸ μιὰ τόσο ἐξαιρετικὴ τύχη.

— Μονάχα ἀπὸ τὴν τύχη ἄρχε; ρώτησε ἡ κυρία Ὀρλίζ, ὅταν ὁ σύζυγός της γυρίζοντας στὸν πύργο, ἀνακοίνωσε τὰ νέα του στὴν οἰκογενειακὴ συνάθροιση.

Ἔπειτα ἡ καλόκαρδη ἐκείνη γυναίκα τράβηξε τὴ Σολὰνζ στὰ γόνατά της καὶ ἄρχισε νὰ τὴ χαϊδεύῃ μὲ στοργή. Ὅλη της ἡ μητρικὴ τρυφερότητα, ποὺ ἦταν στερημένη τόσον καιρὸ τὸ παιδί, στρεφόταν τώρα πρὸς αὐτὴ τὴν κόρη τὴ χωρὶς μητέρα, ποὺ τὴν ἀγαποῦσε σχεδὸν τὸ ἴδιο μὲ τὴ θυγατέρα της.

— Μοῦ φαίνεται. πρόσθεσε χαμογελώντας, πὼς ἡ τύχη πῆρε αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ ὄνομα τῆς Σολὰνζ Σαρσέν, γιατὶ χωρὶς τὴ συγκινητική της ἔμπνευση νὰ στήσῃ ἕνα σταυρὸ στὸ μέρος ὅπου πέθανε ἡ Μόνα, θὰ βρισκόμαστε ἀκόμα στὴν ἀμφιβολία καὶ στὴν ἀβεβαιότητα...

Τὰ μάτια τῆς μικρῆς ἔλαμψαν.

— Εἶν᾽ ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ λέτε; ρώτησε.

— Κάτι παραπάνω ἀπὸ ἀλήθεια!

— Τότε δὲν εἶστε θυμωμένη μαζί μου;

— Γιὰ ποιὸ λόγο θὰ θύμωνα, ἀγαπημένη μου;

— Πιστεύω πὼς ἡ Θυμιούλα... λάθος ἔκανα... ἡ Ἑλένη, θὰ σᾶς ἔχει πεῖ πὼς τῆς φερνόμουν ἄσχημα ἄλλοτε...

— Ἀπεναντίας, αὐτὴ μὲ διαβεβαίωσε πὼς ἀγαπιόσαστε πάντα σὰν ἀδερφές...

— Ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι πολὺ καλή...

— Σούτ, σούτ! Δὲ θέλω νὰ μοῦ πῇς τίποτε.

— Ἡ Ἑλένη Ὀρλὶζ ξεχνάει τὶς ἀδικίες ποὺ ἔγιναν στὴ Θυμιούλα Κλέντερ, συμπέρανε εὔθυμα ὁ κ. Ὀρλίζ. Ὁ κ. Σαρσὲν μᾶς φωνάζει. Πᾶμε νὰ φᾶμε...

* * *

Ἡ συγκέντρωσή τους ἦταν πιὸ χαρουμενη ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά, κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη λάμπα ποὺ τὸ φῶς της δὲν ἐφώτιζε παρὰ εὐτυχισμένα πρόσωπα.

Στὰ ἐπιδόρπια φάνηκε κι᾽ ὁ Μουριὲ μὲ τὰ παιδιά του, ποὺ ἦρθαν νὰ χαιρετίσουν τοὺς κατοίκους τοῦ πύργου. Μὲ τὸν ἐρχομό τους ἔφεραν δυὸ εἰδήσεις. Ἡ μιὰ ἦταν πὼς ὁ ἀγαθὸς φαροφύλακας ἔλαβε ἐπιτέλους τὴν προαγωγὴ ποὺ περίμενε, μὲ τὸ δίκιο του, ἀπὸ τόσον καιρό. Ἡ ἄλλη ἦταν πὼς ἡ Γκὼτ εἶχε σωθεῖ ἀπὸ τὴν τρικυμία καὶ εἶχε ἀποβιβαστεῖ κάπου στὰ νησιὰ τῆς Ἀγγλίας.

— Θὰ προσευχηθοῦμε καὶ γι᾽ αὐτή, εἶπε ἡ κ. Ὀρλὶζ σφίγγοντας τὴν κόρη της, γιὰ νὰ τὴ λυπηθῇ ὁ Θεὸς καὶ νὰ τῆς δώσῃ καιρὸ νὰ μετανοιώσῃ...

Ἡ ἀνάμνηση τῆς μητέρας τῶν λαθρεμπόρων σκοτείνιασε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ χάρη στὴν εὐθυμία τοῦ Φιλίππου δὲν ἄργησε νὰ ξαναγυρίσῃ ἡ χαρά.

Τὸ καλὸ αὐτὸ παιδὶ ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ χαρὰ γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς φιλενάδας του.

Δυὸ μέρες ἀργότερα, τὴ στιγμὴ ποὺ θἄπαιρνε τὸ θλιβερὸ δρόμο τοῦ σχολειοῦ, τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι δυνατὰ καὶ τῆς εἶπε :

— Θὰ ἐργασθῶ μὲ ὅλο μου τὸ ζῆλο γιὰ νὰ γίνω μηχανικός!

. . . . . .

Ὁ Φίλιππος κράτησε τὸ λόγο του κι᾽ ἔγινε ἐκεῖνο ποὺ ἐπιθυμοῦσε.

Βγῆκε μεταξὺ τῶν πρώτων ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖο, καὶ τώρα ψιθυρίζεται πὼς ἡ Μικρὴ Ἄγνωστη, ποὺ μεταμορφώθηκε σὲ μιὰ μεγαλόσωμη κι᾽ ὄμορφη κοπέλλα, θ᾽ ἀλλάξει τ᾽ ὄνομά της ἀκόμα μιὰ φορὰ καὶ θὰ ὀνομαστῇ κάποια μέρα κυρία Φιλίππου Ρουμέλ.

Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ «ΜΙΚΡΗΣ ΑΓΝΩΣΤΗΣ»

ΜΑΡΜΑΡΥΓΕΣ

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ τὴν ἀρετὴ ποὺ ἔχουν τὴ μεταχειρίζονται ὡς ὅπλο γιὰ νὰ σκοτώσουν.

* * *

Ὅ,τι καὶ νὰ διαβάσουν μερικοὶ ἄνθρωποι τὸ κάνουν σιχαμερὸ μέσα στὴν ψυχή τους. Ἔτσι κι᾽ οἱ κοριοὶ τὸ πιὸ καθαρὸ αἷμα τὸ μεταβάλλουν σὲ δυσωδία.

* * *

Μερικοὶ ἄγριοι λαοί, ὅταν εἶναι μόνοι τους, περπατοῦν ἀκόμη μὲ τὰ τέσσερα, καὶ μόνο μπροστὰ σὲ ξένους μιμοῦνται τοὺς ἀνθρώπους. Ἔτσι καὶ μερικοὶ νεόπλουτη χωριάτες, ὅταν εἶναι μόνοι, ζοῦν ὅπως ζοῦσαν στὸ χωριό τους.

* * *

Σοφὸς χωρὶς ἔργα σύννεφο χωρὶς βροχή.

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

[Ἀπὸ ἀνέκδοτα χειρόγραφά του]

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΦΙΛΙΑ

Ἀγαπητοί μου,

Με σταματᾷ μιὰ εἴδηση ποὺ διαβάζω σήμερα στὴν ἐφημερίδα. Εἶναι τηλεγράφημα ἀπὸ τὴν Πόλη. Ἡ τουρκικὴ Κυβέρνηση, λέει, ἀποφάσισε νὰ ἐμφανίσῃ τὶς τοιχογραφίες τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ θἀναθέσῃ τὸ ἔργο τοῦτο σὲ τεχνίτες εἰδικούς. Πολὺ σπουδαῖο! Καθὼς ξέρετε, ὅταν πῆραν τὴν Πόλη οἱ Τοῦρκοι, ἡ Ἁγία Σοφία, ἡ περιφημότερη χριστιανικὴ ἐκκλησία τοῦ τότε κόσμου, ἔγινε τζαμί. Κι' ἄλλοι τεχνῖτες, εἰδικοὶ κι' αὐτοὶ στὴ βαναυσότητά τους, ἐξαφάνισαν τὶς τοιχογραφίες μὲ ἀσβεστόχρισμα κι' ἔγραψαν ἀπάνω ρητὰ ἀπ' τὸ Κοράνι. Ἔτσι, αἰῶνες ὁλάκερους, οἱ βυζαντινοὶ Ἅγιοι ποὺ στόλιζαν τοὺς τοίχους τῆς ἐκκλησιᾶς, ἔμειναν σκεπασμένοι, θαμμένοι κάτω ἀπ' τὸν ἀσβέστη. Ἀκόμα ἕνα μαρτύριο εἶχε προστεθεῖ σ' ἐκεῖνα ποὺ τοὺς ἔκαμαν νἀγιάσουν... Ἀλλὰ νὰ ποὺ ἦρθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Ἡ Τουρκία ἡ βάρβαρη, ἡ μισαλλόδοξη, ἡ φανατική, πολιτίστηκε. Παραμερίζει τὸ φανατισμό της γιὰ νἀναγνωρίσῃ τὴν καλλιτεχνικὴ καὶ τὴν ἱστορικὴ ἀξία τοῦ ἀλλόθρησκου μνημείου ποὺ ἔπεσε στὰ χέρια της. Ἀναγνωρίζει πὼς ἕνα τέτοιο μνημεῖο δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ εἶναι τζαμὶ καὶ μόνο τζαμί: ἀνήκει σ' ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο. Καὶ ξεθάβει τοὺς Ἁγίους τῶν τοίχων, καὶ τοὺς ξαναφέρνει στὸ φῶς καὶ στὸ θαυμασμὸ πιστῶν καὶ ἀπίστων...

Ἡ ἑλληνικὴ ψυχή, ἀπ' αὐτὴ τὴν εἴδηση, αἰσθάνεται καὶ χαρὰ καὶ λύπη. Χαρά, γιατὶ ἡ Ἁγία Σοφία ξαναπέρνει κάπως τὴν παλιά της ὄψη καὶ δὲν εἶναι πιὰ ἡ πολύπαθη ἐκκλησία ποὺ ἀσβεστοχρίσθηκε ἀπὸ μέσα γιὰ νὰ γίνῃ τζαμί. Μὰ καὶ λύπη, γιατὶ τὴν ἀποκατάσταση αὐτὴ δὲν τὴν κάνουν ἐκεῖνοι ποὺ ἔχτισαν τὴν ἐκκλησία, ἀλλὰ ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς κῆ ἀποκατάσταση κι' ἐπανόρθωση δὲν ἔμειναν σκεπασμένοι, θαμμένοι κάτω ἀπ' τὸν ἀσβέστη. Ἀκόμα ἕνα μαρτύριο εἶχε προστεθεῖ σ' ἐκεῖνα ποὺ τοὺς ἔκαμαν νἀγιάσουν... Ἀλλὰ νὰ ποὺ ἦρθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Ἡ Τουρκία ἡ βάρβαρη, ἡ μισαλλόδοξη, ἡ φανατική, πολιτίστηκε. Παραμερίζει τὸ φανατισμό της γιὰ νἀναγνωρίσῃ τὴν καλλιτεχνικὴ καὶ τὴν ἱστορικὴ ἀξία τοῦ ἀλλόθρησκου μνημείου ποὺ ἔπεσε στὰ χέρια της. Ἀναγνωρίζει πὼς ἕνα τέτοιο μνημεῖο δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ εἶναι τζαμὶ καὶ μόνο τζαμί: ἀνήκει σ' ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο. Καὶ ξεθάβει τοὺς Ἁγίους τῶν τοίχων, καὶ τοὺς ξαναφέρνει στὸ φῶς καὶ στὸ θαυμασμὸ πιστῶν καὶ ἀπίστων...

Ἡ ἑλληνικὴ ψυχή, ἀπ' αὐτὴ τὴν εἴδηση, αἰσθάνεται καὶ χαρὰ καὶ λύπη. Χαρά, γιατὶ ἡ Ἁγία Σοφία ξαναπέρνει πιὰ ἡ πολύπαθη ἐκκλησία ποὺ ἀσβεστοχρίσθηκε ἀπὸ μέσα γιὰ νὰ γίνῃ τζαμί. Μὰ καὶ λύπη, γιατὶ τὴν ἀποκατάσταση αὐτὴ δὲν τὴν κάνουν ἐκεῖνοι ποὺ ἔχτισαν τὴν ἐκκλησία, ἀλλὰ ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς κῆ ἀποκατάσταση κι' ἐπανόρθωση δὲν ἐπιβεβαιώθηκε, φαίνεται, τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καί, ὅπως πᾶνε τὰ πράγματα, μπορεῖ νἀργήσῃ ἀκόμα ἢ νὰ μὴ χρειασθῇ ποτέ. Ἀκριβῶς γιατὶ ἡ Τουρκία ξύπνησε καὶ πολιτίσθηκε. Καὶ νά, τώρα ἔγινε φίλη μας. Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι, ἀφοῦ ἀναγνωρίσαμε τὴν ἀνάγκη, ὑποσχεθήκαμε νἀφήσουμε τὶς παλιὲς ἔχθρες κατὰ μέρος καί, ἀδελφωμένοι, νὰ τραβήξουμε μαζὶ τὸ δρόμο τῆς προόδου. Ἴσως μάλιστα κι' ἡ ἐμφάνιση τῶν τοιχογραφιῶν τῆς Ἁγίας Σοφίας νὰ μὴν εἶναι ὁλωσδιόλου ἄσχετη μὲ τὴ νέα αὐτὴ φιλία. Τὸ αἷμα, λέει ἡ παροιμία, νερὸ δὲν γίνεται, Μὰ γίνεται τὸ νερὸ αἷμα; Καὶ ὅμως! Κάποια μέρα ἡ Ἀθήνα παρουσιάσθηκε στολισμένη μ' ἑλληνικὲς καὶ τουρκικὲς σημαῖες ζευγάρια. Τὸ ἴδιο κι' ἡ Ἄγκυρα. Κι' ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας ποὺ εἶχ' ἔρθει ἐδῶ γιὰ τὴν ἐπισφράγιση αὐτῆς τῆς φιλίας, εἶπε μερικὰ λόγια, ποὺ μὰ τὴν ἀλήθεια τὴ δικαιολογοῦν θαυμάσια. «Κανένας λαὸς δὲν μπορεῖ νὰ ξεχνᾷ τὴν ἱστορία του Παρουσιάζοντας ὅμως στοὺς νέους τὴν ἱστορία τους, μποροῦμε νὰ τοὺς λέμε πὼς ὅσα ἔγιναν στὰ περασμένα, ἀπὸ ὁρισμένες αἰτίες, δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ γίνουνται ἅμα ἔλειψαν οἱ αἰτίας ποὺ τὰ γέννησαν».

Ὁ κ. Παῦλος Νιρβάνας, σχολιάζοντας αὐτὰ τὰ λόγια στὸ ταχτικό του χρονογράφημα στὴ «Νέα Ἑστία», λέει: «Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας ἔδωσε ἕνα ὑψηλὸ παιδαγωγικὸ μάθημα, ξεχωρίζοντας τὰ δικαιώματα τῆς Ἱστορίας ἀπὸ τὰ δικαιώματα τῆς Ζωῆς. Ἕνας λαὸς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι αἰώνιος σκλάβος τῆς Ἱστορίας του. Ἡ Ζωὴ δημιουργεῖ τὴν Ἱστορία κι' ὄχι ἡ Ἱστορία τὴ Ζωή. Κι' ἡ Ζωὴ προχωρεῖ, ἐξελίσσεται, ἀλλάζει. Ἂν συνέβαινε διαφορετικά, ἡ Ζωὴ θἀποκτοῦσε τὴν ἀκινησία τῆς Ἱστορίας. δηλαδὴ τοῦ θανάτου. Οἱ λαοὶ ποὺ ἔχουν μόνο Ἱστορία, εἶναι οἱ λαοὶ ποὺ πέθαναν κι' ἐξαφανίσθηκαν ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς... Οἱ λαοὶ ὅμως ***ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν, ἀνανεώνουν τὴν Ἱστορία τους μὲ τὴ Ζωή τους».***

Καὶ παρακάτω:

«Ὄχι, δὲν θὰ κάψουμε τὴν Ἱστορία μας, δὲν θὰ ξεχάσουμε τοὺς ἥρωές μας, δὲν θὰ συντρίψουμε τοὺς βωμούς μας. Ἐπάνω στοὺς τάφους τῶν ἡρώων μας θὰ ὑψώσουμε ἀδελφωμένα τὰ εἰρηνικὰ λάβαρα τῆς νέας μας ζωῆς. Καὶ οἱ νεκροί μας, στὸ σάλπισμα τοῦ τέρματος τῶν προαιωνίων ἀγώνων, θὰ δώσουν κι' αὐτοὶ μαζί μας τὰ χέρια γιὰ τὸ μεγάλο κοινὸ ὄνειρο τῶν εἰρηνικῶν ἔργων».

Ἔτσι λοιπὸν καὶ τὸ νερὸ ἔγινε αἷμα. Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι εἴδαμε πὼς μᾶς συμφέρει καλύτερα καὶ τοὺς δυὸ νὰ ἑνωθοῦμε, παρὰ νὰ εἴμαστε ἐχθροί. Ἔπρεπε νὰ μὴν τὸ κάμουμε, ἐπειδὴ πέντε αἰῶνες ἤμαστε χωρισμένοι, καὶ πολεμούσαμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ σκοτωνόμαστε καὶ ἀπὸ τὰ δυὸ μέρη, καὶ τὰ πηγαίναμε σὰν τὴ γάτα μὲ τὸ σκύλο;.. Δὲν θἄταν λογικό, πρακτικό, φρόνιμο. Θὰ γινόμαστε σκλάβοι τῆς Ἱστορίας μας καὶ θὰ θυσιάζαμε σ' αὐτὴν τὰ συμφέροντα τῆς ζωῆς μας.

Θὰ πῆτε: ἡ ἰδέα. Γιὰ τὴν ἰδέα δὲν θυσιάζει κανεὶς καὶ τὰ μεγαλύτερά του συμφέροντα; Ναί, βέβαια. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μεγάλη, καὶ δὲν ἀξίζει ὅλες τὶς θυσίες, κι' ἡ ἰδέα τῆς εἰρήνης, τῆς φιλίας, τῆς ἀδελφοσύνης μεταξὺ τῶν λαῶν, καὶ δὲν εἶναι γενικὸ τὸ κέρδος ὅταν δυὸ λαοί, ἐχθροὶ προαιώνιοι, δίνουν τὰ χέρια; Καί, τὸ κάτω-κάτω, αὐτὸ δὲν εἶναι σήμερα τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, κι' αὐτὸ δὲν ἐπιδιώκουν ὅλοι οἱ εἰρηνοποιοί κι' οἱ εἰρηνόφιλοι τοῦ κόσμου;

Δὲν θὰ κάψουμε τὴν Ἱστορία μας. Οἱ μάρτυρες τῶν χρόνων τῆς σκλαβιᾶς, οἱ ἥρωες τοῦ 21 καὶ τῶν τελευταίων πολέμων θὰ μᾶς εἶναι πάντα ἱεροί. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ μᾶς ἐμποδίσῃ νὰ βγάλουμε ἀπ' τὴν ψυχή μας τὴν ἔχθρα, τὸ μῖσος, τὴ μισαλλοδοξία, τὸ φανατισμὸ τοῦ παρελθόντος. Γιατὶ ὅπως εἶπε κι' ὁ τοῦρκος Πρωθυπουργός, ἔλειψαν οἱ αἰτίες ποὺ τὰ γεννοῦσαν αὐτὰ καὶ ποὺ τὰ ἔτρεφαν. Ἀκόμα κι' ἡ Ἁγία Σοφία, βλέπετε, παύει νὰ εἶναι ἀποκλειστικὰ ἕνα τούρκικο τζαμὶ κι' ἀποδίδεται στὸ θαυμασμὸ καὶ τὴ λατρεία τοῦ πολιτισμένου κόσμου σὰν ἕνα μνημεῖο τέχνης, καὶ μνημεῖο χριστιανικό.

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

«ΑΙΣΩΠΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ»

Ὁ κ. Νῖκος Παπαγεωργίου, ὁ γνωστότατος καλλιτέχνης ἠθοποιός, καθηγητὴς τῆς Δραματικῆς καὶ ποιητής, μετέφρασε γιὰ τὰ παιδιὰ τοὺς μύθους τοῦ Αἰσώπου, ἢ νὰ ποῦμε καλύτερα ἔκαμε δικούς του ἐμμετρους μύθους, παίρνοντας μόνο σχεδὸν τὴν ἰδέα ἀπ' τοὺς ἀρχαίους. Ἔτσι παρουσιάζει κάτι καινούργιο, πρωτότυπο. κι' ὡς δεῖγμα σᾶς βάζω ἐδῶ μερικοὺς ἀπὸ τὸν Α' Τόμο («Αἰσωπικοὶ Μῦθοι», ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ «Μουσικὰ Χρονικά». Δρ. 25) ποὺ βγῆκε αὐτὲς τὶς ἡμέρες. —Σ. τ. Δ.

ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ

Ἀντιγνωμοῦσαν, μάλωναν,
ἑνὸς γεωργοῦ τὰ τέκνα,
Κι' ὡς δὲ μποροῦσε ὅ γέροντας
τὴν ἔχτρητα νὰ σβύσῃ
Π' ἀναμεσό τους ἄναψε,
καὶ νὰ τοὺς εἰρηνέψῃ,
Τοὺς εἶπε τότε κι' ἔφεραν
ἕνα δεμάτι βέργες,
Καὶ στὸν καθένα ὁλάκερο
τὸ δίνει νὰ τὸ σπάσουν.
Κανένας τους δὲν μπόρεσε
μηδὲ νὰ τὸ λυγίσῃ.
Τὸ ξαναπῆρε, τόλυσε
καὶ στὸ καθένα πάλι
Μιὰ-μιὰ τὶς βέργες ἔδωσε
νὰ σπάσουν τὰ παιδιά του.
Τὶς ἅρπαξαν, τὶς τσάκισαν,
τὶς ἔκαναν κομάτια.
Τότε τοὺς κοίταξε βαθιὰ
στὰ μάτια, καὶ τοὺς λέει:
«Καὶ σεῖς, παιδιά μου, στὴ ζωὴ
» σὰν τὸ δεμάτι νἄστε!
» Ἀγαπημένοι, ταιριαστοί,
» μὲ μιὰ καρδιά, μιὰ γνώμη,
» Θενἄσαστε ἀπολέμητοι
» κι' ἀνίκητοι γιὰ πάντα·
» Μ' ἂν ἡ κακούργα κι' ἄτιμη
» διχόνοια σᾶς σκορπίσῃ,
» Κακῶν ἀνέμων φρόκαλα
» ρημάδια θὰ σᾶς κάνουν».

ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ ΛΙΟΝΤΑΡΙ

Δὲν εἶχε 'δεῖ λιοντάρι ἀκόμα ἡ ἀλεπού,
Πρώτη φορὰ ποὺ τὄδε, συφορά της·
Κοκκάλωσε ἀπ' τὸ φόβο της, ἐσάστισε,
Νὰ σταματήσῃ κόντευε ἡ καρδιά της.

Τὴ δεύτερη, φοβήθηκε λιγότερο·
Τὴν τρίτη, θαρρετὰ καὶ μὲ καμάρια
Ἐπῆγε πιὸ κοντά του καὶ τοῦ φώναξε:
«Τί κάνεις, ρὲ λιοντάρι; τί χαμπάρια;»
Κι' ὁ Μῆδος, ποὺ δοκίμασε
κι' αὐτὸς τὴ δύναμή του.

Οὐράνιο Τεξο (Γ' Βραβεῖον)

***

ΣΚΗΝΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η ΔΗΜΗΤΡΑΙΝΑ ΚΙ' Ο ΓΙΟΣ ΤΗΣ

— Συχώρεσέ με, Παναγιά, πάει ὁ γιόκας μου, ἀλλαξοπίστησε! εἶπε ἡ κυρὰ-Δημήτραινα μὲ κατάνυξη, κάνοντας μαζὶ κι' ἕνα μεγάλο σταυρό.

Στεκόταν στὴν αὐλόπορτα, μ' ἀνασηκωμένα τὰ μανίκια, κι' ἀπὸ τὰ χέρια της στάζανε ἀκόμα νερά· Ὁ γιός της, σὰ φόρεσε σήμερα τὰ γιορτιάτικά του ροῦχα, ποὺ τἄστειλε ὁ νουνός του ἀπ' τὴν Ἀθήνο, γιὰ νὰ πάει στὴν ἐκκλησιά, ἔφυγε ξαφνικὰ ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας του, ποὺ προσπαθοῦσε νὰ τὸν πλύνῃ. Καὶ τώρα καθόταν, πέρα κατάχαμα, πολεμώντας νὰ κόψῃ ἕνα καλάμι γιὰ νὰ κάμῃ μιὰ σφυρίχτρα.

— Μὰ δὲν ἀκοῦς ποὺ σοῦ λέω; θἄρθῃς ἢ θἄρθω αὐτοῦ νὰ σοῦ φέρω καμμιὰ κατακούτελα, ἔ, μωρέ;

Οὔρλιαζε μὲ τὴ βραχνή της φωνὴ ἡ Δημήτραινα, καὶ βλέποντας νὰ μὴ σηκώνεται ὁ γιός της, ἔτρεξε στὸ σωρὸ ποὔχανε τὰ κλήματα, καὶ πῆρε ἕνα γερὸ στὰ χοντρά της χέρια κι' ἔπειτα, κρύβοντάς το πίσω ἀπ' τὴ φούστα της, φώναξε πάλι μὲ γλυκειὰ φωνή:

— Ἔλα, παιδί μου, νὰ σοῦ βγάλω τὰ καινοόργια σου μὴ τὰ σκίσεις, ἔλα, γιόκα μου, θὲς νὰ μὲ χολοσκάσῃς γιορτιάτικα;

— Στόπια μιά, στόπα δυό, δὲν ἔρχομαι, εἶπε μὲ πεῖσμα ὁ γιός της, χτυπώντας τὸ καλάμι κάτω.

— Μπά, ποὺ νὰ σὲ πιάσῃ λόξυγκας! Ποῦ θὰ μοῦ πᾶς τώρα;

Πήδησε ἡ κυρὰ-Δημήτραινα ἀπὸ τὸ σκαλοπάτι, ἀνασήκωσε λίγο τὴ φούστα της, νὰ μὴν τὴ μποδίζει, καὶ βάλθηκε νὰ πιάσῃ τὸ γιό της. ποὺ ἔτρεχε γελώντας γιὰ τὴν προσπάθεια τῆς μάννας του.

Τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς παίζαν ὅλα μαζὶ στὴ βρύση τοῦ χωριοῦ, πετώντας νερὸ ὁ ἕνας στὸν ἄλλον.

—Νὰ τῆς Δημήτραινας ὁ γιός, εἶπε κάποιος δείχνοντας τὸ Μῆτρο, ποὺ ἔστριβε τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου γιὰ νὰ περάσῃ μπρὸς ἀπ' τὴ βρύση.

"Ολοι τότε τοῦ ἔχυσαν νερὸ καὶ τὸν ἔκαναν] μουσκίδι· αὐτὸς ὅμως συνέχισε τὸ τρέξιμο, ἀφοῦ γύρισε καὶ τοὺς ἔβγαλε τὴ γλωσσίτσα του.

—Ἴσα Μῆτρο. ἴσαα... καὶ σ' ἔπιασε ἡ μάννα σου! τοῦ φώναζαν ὅλοι.

— Πυάσ' τονε, Ντίκ, φώναξε ὁ Νίκος σ' ἕνα μανδρόσκυλο ἴσαμε κεῖ πάνω, ποὺ χάζευε, ἐκεῖ μὲ τὰ παιδιά.

Ὁ Ντὶκ εὐθὺς ὅρμησε πίσω ἀπὸ τὸ Μῆτρο καὶ μ' ἕνα πήδημα τὸν φτάνει, μ' ἄλλο πηδάει στὴ ράχη τοῦ Μήτρου καὶ τοῦ ξεσχίζει μιὰ λουρίδα, ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, ἀπ' τὴν καινούργια του μπλούζα.

Ἡ κυρὰ-Δημήτραινα, μόλις εἶδε τὸν κίνδυνο, ἔβαλε τὶς φωνὲς κι' ὅρμησε νὰ σώσῃ τὸ γιό της. Ὁ Ντὶκ στὶς φωνὲς της τρόμαξε κι' ἔφυγε, παίρνοντας μαζί του τὸ κομμάτι, γιὰ νὰ καθήσῃ παρα πέρα καὶ νὰ παίξῃ μὲ τὸ λάφυρο.

Τὸν σήκωσε σὲ κακὰ χάλια, τὸν ἅρπαξε θυμωμένη ἀπ' τ'αὐτί καὶ τοῦδωσε καὶ τοῦδωσε ὡς ποὺ ἔσπασε ἡ βέργα. Στὸ δρόμο βέβαια θὰ βρῆκε ἄλλη γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο της.

Νυχτοπούλι

***

ΛΙΜΝΗ

Σὲ μιὰν ἀπάνεμη γωνιὰ κρυμμένη
Στῶν βράχων μὲς στὴν ἄγρια ὀμορφιά,
Ἀπάντησα μιὰ λίμνη μαγεμένη,
Λιμνούλα μ' ἀκυμάτιστα νερά.

Κι' ὡς εἶδο ἀτόραχη νὰ καθρεφτίζει
Τῆς δύσης χρυσανθοὺς φαντασκεροὺς
Καὶ τὴν ὠχρόλευκη σελήνη νὰ σκοπίζει
Τοὺς ἀσημένιους της αἰθέριους θησαυρούς.

Ἐξήλεψα τὴν ὅμορφη γαλήνη,
Ποὺ βασιλεύει αἰώνια κεῖ παντοῦ
Μὲς τὰ γαλάζια βύθια ὅπου χύνει
Μυστήριο χρυσοῦ παραμυθιοῦ.

Κι' εἶπα μὲ πόνο: «Μάθε μου ἐσύ,
Ὦ λίμνη μου γαλήνια, πῶς νὰ σβύσω
Τῆς θλίψης τὴ φωτιὰ τὴ φλογερὴ
Καὶ ἤρεμη τὰ χρόνια μου νὰ ζήσω...»
Κι' εἶπε ἡ λίμνη: «Σκύψε νὰ ἰδῆς
Μὲς στὰ βαθιὰ
Νερά μου· κι' ἂν ψάξῃς δὲν θὰ βρῆς
Ποτὲ καρδιά.

Στὴ θέση τῆς καρδιᾶς σου βάλε τώρα
Πέτρα ψυχρή.
Μὲς στὴ ζωὴ σου νὰ μὴ σ' εὕρῃ ὥρα
Μαύρη, πικρή».

«—Τί καταδίκη τὰ λόγια σου βαρειά...
Ἂν εἶναι γὰ μὴ νιώθω, νὰ μὴ ζῶ,
Κάλλιο νὰ δέρνῃ τὸ βίο μου τρικυμία,
Καλύτερα, ὦ λίμνη, νὰ πονῶ.»

Μικρομέγαλη

***

ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

Ο ΤΥΦΛΟΣ ΒΙΟΛΙΣΤΗΣ

— Τί'ναι αὐτὸ π'ἀκούεται κεῖ, στὴ στροφὴ τοῦ δρόμου;

— Εἶναι τὸ βιολὶ τοῦ τυφλοῦ βιολιστῆ.

Ὦ δυστυχισμένε, τυφλὲ βιολιστή! Ὀλημερὶς σέρνεις τὰ κουρασμένα πόδια σου στοὺς δρόμους, σκορπίζοντας θλιβερά, κακοπαιγμένα κομμάτια, μ' ἕνα παιδάκι γιὰ ὁδηγό. Τὸ βιολί σου —ποιὸς ξέρει μὲ τί κόπους θὰ τἀπόχτησες!—βγάζει μιὰ στριγγλιάρικη φωνή, ἔχει χαλάσει, κι' ἡ φωνή του συμφωνάει τόσο μὲ τὴ δυστυχία τοῦ παρουσιαστικοῦ σου, μοιάζει μὲ τὴ φωνὴ ποὺ βγάζει ἕνα δυστυχισμένο γέρικο πλάσμα. Σκύβεις ἀπάνω του μ' ἀγάπη, μὲ τὸ δοξάρι στὸ χέρι, μ' ἀγάπη γιατὶ ξέρεις καλὰ πὼς χάρη σ' αὐτὸ δὲ ζητιανεύεις στοὺς δρόμους... Φορεῖς πάντα ἕνα γκρίζο καπέλλο καὶ μιὰ φορεσιὰ παλιωμένη. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου σου εἶναι κανονικά, μὰ στὴ θέση ποὺ ἔπρεπε νἄχῃς τὰ μάτια—ὦ φρίκη! —βλέπει κανεὶς δυὸ μάτια κλειστά, γιὰ πάντα κλειστά. Θαρρεῖς πὼς τἄκλεισε κάποια μάγισσα κακούργα μὲ τὰ κοκκαλιάρικα χέρια της, γιὰ νὰ μὴν ἀνοίξουν ποτὲ πιά, μὰ ποτέ... Καὶ δὲν εἶσαι γέρος, ὦ ὄχι! εἶσαι νέος, πολὺ νέος. Πολλοὶ σὲ βλέπουνε μὰ λίγοι λυποῦνται τὰ νιάτα σου· οἱ ἄλλοι βαριοῦνται νἀκοῦνε τὸ κλάψιμα τοῦ βιολιοῦ σου.

Ἄχ, σκλαβωμένη νιότη! Δυστυχισμένε νέε, τυφλὲ βιολιστή!

Δυσόχαρτο

***

ΜΙ' ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΝΥΧΤΑ

Τ' ἀστέρια τρεμόσβυναν στὸ βαθὺ μπλὲ στερέωμα, καὶ τὸ φεγγάρι κι' αὐτὸ σκορποῦσε τὶς χρυσὲς ἀχτίδες του στὴν κοιμισμένη φύση γύρω...

Ὁ γκιώνης μὲ τὸ λυπητερὸ τραγούδι του ἔκανε σεγκόντο σὲ μιὰ συναυλία ἀπὸ λεπτὲς-λεπτὲς φωνούλες ἄλλων συναδέλφων του, κι' ἡ κουκουβάγια, κορδωμένη πάνω στὸ καφὲ κλαδί της, κοίταζε μὲ τὰ γουρλωμένα μάτια της γύρω ἐξετάστικά...

Οἱ νυχτερίδες πετοῦσαν ἀπ' τὸ ἕνα κλαδὶ στ' ἄλλο, κάνοντας ἔτσι τὸ βραδυνό τους περίπατο, καὶ τὰ δέντρα σειόνταν ἀπ' τ' ἀπαλὸ νυχτερινὸ ἀγεράκι ποὺ τὰ χάϊδευε μαλακά...

Τὸ ποταμάκι στὸ πλάϊ, ποὺ τὰ νερά του τρέχοντας ἄφηναν ἕνα λεπτὸ κι' ἐλκυστικὸ ἦχο, καθρέφτιζε μέσα του τὴν ὄψη τοῦ φεγγαριοῦ—τοῦ βασιλόπουλου τῆς νύχτας, ποὔταν χλωμό, γιατὶ σκεφτότανε πὼς σὲ λίγο ὁ λαμπρὸς βασιλιὰς, ὁ Ἥλιος, θὰ τοὔπερνε τὸ θρόνο...

Γλυκειὲς νότες σκορποῦσε γύρω κάποιο ἀηδόνι, κι' οἱ καλαμιές, σμὰ στὶς ὄχθες τοῦ ποταμιοῦ, σκύβοντας, ἔλουζαν μέσα σ' αὐτὸ τὴ λυγερὴ κορμοστασιά τους. Σιγὰ-σιγὰ τ' ἀστέρια χάνουν τὴ διαμαντένια λάμψη τους, ἐνῶ τὸ φεγγάρι προχωρεῖ-προχωρεῖ πρὸς τὴν ἐξοχία, καὶ τὸ τραγούδι τῶν πουλιῶν ἀκούγεται νὰ σβύνῃ γλυκά... ἁρμονικά...

Ἔρχεται ὁ Ἥλιος βασιλιάς...

Γαρδένια

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

Κατὰ τὴν ὑπόσχεσή μου, δημοσιεύω σήμερα τὶς καλύτερες μεταφράσεις τοῦ Ἐπιγράμματος τοῦ Αἰσχύλου ἀπὸ τὸ σχετικὸ Ἀγώνισμα τοῦ Πεντάθλου (Ἰδε ἀποτελέσματα στὸ προηγούμενο φυλλάδιο.) Οἱ μεταφράσεις ποὺ πῆραν Α' Βραβεῖο (τοῦ ***Λαμπαδία***, Μεγάλη Τάξη, καὶ τῆς ***Ἡρώς***, Μικρὴ Τάξη) δημοσιεύθηκαν ἐκεῖ. Ἐπίσης καὶ τοῦ ***Γιαντιαίου Νάνου*** (Α' Ἔπαινος) ποὺ κατὰ τὸ ἥμισυ ἦταν ὡραιοτάτη Παρακάτω βλέπετε τὶς μεταφράσεις τῶν λοιπῶν βραβευμένων τῆς Μεγάλης Τάξης. Ὅσο γιὰ τὴ μετάφραση τοῦ ***Στεφάνου Δόξης*** (τοῦ μόνου ποὺ πῆρε ἕνα Γ' Βραβεῖο στὴ Μικρὴ Τάξη) εἶναι μᾶλλον παράφραση καὶ μόνο ἕνα-δυὸ στίχους ἔχει ὡραίους. Ἀλλὰ ὡραῖοι στίχοι βρίσκονται καὶ σὲ πολλῶν ἄλλων μεταφράσεις. *Σ.τ.Δ.*

Σ' αὐτὸ τὸ μνῆμα βρίσκεται
θαμμένος ὁ Αἰσχύλος
Ποὺ ἔκλεισε τὰ μάτια του
στὴν εὔφορη τὴ Γέλα.
Μπορεῖ γιὰ τὴν ἀνδρεία του
νὰ πῇ ὁ Μαραθώνας
Κι' ὁ Πέρσης ὁ δασύτριχος
ποὺ πιὸ καλὰ τὴν ξέρει.

Νάρκισσος (Β' Βραβεῖον)

***

Νεκρὸ τὸ μνῆμα τοῦτο δῶ
στὴ Γέλα ποὔχει στάρι,
Αἰσχύλο τοῦ Εὐφορίωνα
τὸν Ἀθηναῖο φέρει·
Ὁ Μαραθώνας ἂς τὸ πῇ
πὼς ἦταν παλληκάρι
Κι' ὁ Μῆδος ὁ πυκνόμαλλος,
ὁποὺ καλὰ τὸ ξαίρει

Νταιζη (Β' Βραβεῖον)

***

Βλαστάρι τοῦ Εὐφορίωνα,
τὸν Ἀθηναῖο Αἰσχύλο
Κρύβει νεκρὸ στὸ μνῆμα αὐτὸ
ἡ εὔφορη γῆ τῆς Γέλας
Μὰ τὴν τρανή του λεβεντιὰ
μπορεῖ νὰ ὁμολογήσῃ
τὸ μαραθώνιο δάσος.
Κι' αὐτὸς ποὺ τὴ δοκίμασεν
ὁ μακρομάλλης Μῆδος.

Λιάνα (Γ' Βραβεῖον)

***

Τοῦ Εὐφορίωνα ὁ γιὸς
Αἰσχύλος δῶ κοιμᾶται
Ὁ Ἀθηναῖος. Πέθανε
στὴ Γέλα· κι' ἂν ρωτᾶτε
Πόσο ἀνδρεῖος ἦτανε,
ὁ Μαραθώνας ξέρει
Κι' ὁ Μῆδος ὁ δασύμαλλος
ποὺ τόσα ἔχ' ὑποφέρει

Σιφονὲτ (Γ' Βραβεῖον)

***

Τὸν ὕπνο τὸν αἰώνιο
στὸ μνῆμ' αὐτὸ κοιμᾶται
Τοῦ Εὐφρίωνα ὁ γιός,
ὁ Ἀθηναῖος Αἰσχύλος,
Ποὺ τὸ στερνὸ τοῦ ἥλιου φῶς
στὴν εὔφορη εἶδε Γέλα.
Ὁ Μαραθώνας μαρτυρᾶ
πὼς ἦταν παλλικάρι

Οὐράνιο Τεξο (Γ' Βραβεῖον)

ΣΚΟΡΠΙΑ ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

— Ποῖον χρῶμα προτιμᾶτε;
— Τὸ χρῶμα ποὺ χει ὁ οὐρανὸς σὰν ἡ αὐγὴ προβαίνει.
Ἀνέσπερη Εὐτυχία

— Μ' ἀρέσει χρῶμα πράοινο, τῆς ἄνοιξης τὸ χρῶμα.
Μπουμπουλίνα

— Ποῖον ἄρωμα σᾶς ἀρέσει περισσότερο;
— Εἶν' τῆς φιλίας τ' ἄρωμα, ἄρωμα ἁγιασμένο.
Κυρὰ Φροσύνη

— Εἰς τί σᾶς ἀρέσει νὰ καταγίνεσθε;
— Μονάχα στὸ νὰ γράφω, ἀφίνοντας κάτι πίσω μου, στερνὰ σὰν ἀποθάνω.
Χρυσόλειρο

— Ἂν ἐπιτρέπεται ἡ ἐρώτησις, πόσων ἐτῶν εἶσθε;
— Μικρὴ δὲν εἶμαι, οὔτε φαίνομαι μεγάλη, μᾶλλον . . .
Μικρομέγαλη

— Ποία εἶναι ἡ πλέον εὐχάριστος στιγμὴ τῆς ἡμέρας σας;
— Σὰν κρίνοντας τὶς σκέψεις μου, τὶς βρῶ χωρὶς κακία.
Κυρὰ Φροσύνη

— Τῆς ἀλληλογραφίας ἡ στιγμὴ πολὺ μ' εὐχαριστεῖ.
Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

— Ποῖον εἶναι κατὰ τὴ γνώμη σας, τὸ χειρότερο ἐλάττωμα;
— Τὸ νὰ μισῇς πλάσμανα ἀδύνατα, ἐκδίκηση σ' αὐτὰ νὰ θέλῃς.
Κινεζούλα

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΕΦΕΡΑ ΤΗΝ ΠΙΑΤΕΛΛΑ

Τρεῖς φίλοι διοργάνωσαν μιὰν ἐκδρομή. Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, ἔβγαλαν ἀπὸ τὰ καλάθια τους τὰ πράγματα ποὺ εἶχε φέρει καθένας.

—Ἐγώ, λέγει ὁ ἕνας, ἔφερα τὸ κρέας, τὸ ψωμὶ καὶ τὸ κρασί.

—Ἐγώ, συνεχίζει ὁ δεύτερος, προμηθεύτηκα τὰ φροῦτα καὶ τὰ σαλατικά.

—Κι' ἐγώ, προσθέτει ὁ τετευταῖος, ποὺ ἦταν ἐξαιρετικὰ φυλάργυρος, ἔφερα ἕνα πρᾶγμα ποὺ κανένας ἀπὸ σᾶς δὲ σκέφθηκε νὰ φέρῃ.

— Τί; ρώτησαν οἱ ἄλλοι δύο μὲ περιέργεια.

—Ἔφερα τὴν πιατέλλα!

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) ***Χαραυγὴ***

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἀρχὴ καλοκαιριοῦ.

— Γιατί, Τοτό, ἔχει ἥλιο ἀκόμα;

Ἄλλη φορά, ἅμα τέλειωνε ὁ ἑσπερινός, εἶχε δύσει.

— Μὰ μ' αὐτὴ τὴ ζέστη ποὺ κάνει τώρα, μπορεῖ νὰ τρέχῃ γρήγορα;

Μῦρον τῆς Ἄνδρου

***

Δικηγορίνα: — Πῶς πέρασε ἡ Ἄρτεμις στὴ Βενετία;

Χρυσόνειρο: — Πέρασε μόνο; Δὲ λὲς κάθησε ἕνα μῆνα;

Παλιὰ Ἀθήνα

— Μπορῶ νὰ ξυπνήσω τὸ Μπέμπη, μαμμά;

— Γιατί, παιδί μου;

— Γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν μπορεῖ, μὲ τὸ κλάμα του, νὰ σκεπάσῃ τὸν κρότο τοῦ καινούργιου μου ταμπούρλου.

Δυσόχαρτο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ ΤΟΥ 1930

Παρακάτω δημοσιεύεται ἡ προκήρυξη τοῦ Δημοψηφίσματος γιὰ τὰ Ψευδώνυμα τοῦ 1931. Ἐκεῖ θὰ ἰδοῦν οἱ νέοι συνδρομητὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ Διαγωνισμοῦ, ποὺ ὁ σκοπὸς του εἶναι νὰ κάνῃ τὰ Διαπλασόπουλα νὰ παίρνουν ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ ὡραῖα ψευδώνυμα μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ βραβευθοῦν.

Ἐδῶ δημοσιεύονται τ' ἀποτελέσματα τοῦ περσινοῦ. Εἶχε προκηρυχθεῖ μὲ τοὺς ἴδιους ὅρους, κι' ἀπὸ τὰ Ψηφοδέλτια ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου, δὲν ἔλαβα ὀπ' ὄψει παρὰ μόνο ὅσα ἦταν σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους αὐτούς.

Α' ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΩΝ ΨΕΥΔΟΝΥΜΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Βασίλειος ὁ Μακεδών, ἔλαβε ψήφους 1215 [40Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μπουμπουλίνα, 850 [29Ε].—Πλανόδιος Τροβαδοῦρος, 787 [24Ε]. — Τριανταφυλλένιο Δάκρυ, 644 [20Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Νάρκισος, 522 [17Ε]. — Ἄρης, 431 [15Ε]. —Ξένοιαστος Ἀπάχης, 329 [12Ε].—Γεώργιος Ἀβέρωφ, 213 [8Ε].—Αἱματοβαμμένη Δόξα, 176 [7Ε]. — Μικρομέγαλη, 153 [6Ε].

ΕΠΑΙΝΟΣ: Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά, 129 [5Β]. — Αὐγὴ Ρόδου, 115 [5Ε].—Λουλούδι τῆς Χαρᾶς, 107 [4Ε]. — Πόνου Δάκρυ 103 [4Ε] — Βάσιγκτων, 98 [4Ε].—Μεγάλη Ἑλλάς, 92 [3Ε]. Κυρὰ τῆς Θάλασσος, 88 [3Ε]. —Χαραυγή, 81 [3Ε].—Γουδολιέρα, 78 [3Ε].—Παραμυθένιος, 69 [2Ε].

Β' ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΕΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ἐλένη Κουκούλη, [40Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Καπετὰν Μιαούλης, [29Ε].— Νικηφόρος Οὐρανός, [24Ε].— Πανελλήνιο Ὄνειρο, [20Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Πευκόφυλλο, [17Ε]. — Δούλη Δωδεκάνησσος, [15Ε]. — Δ. Βλόσσης, [12Ε].—Χρυσοπηγή, [8Ε].—Ἑλλὴ Νικήτα, [7Ε].—Ἀγοροκόριτσο, [6Ε].

ΕΠΑΙΝΟΣ: Νιότης Ἀδάμας, [5Ε].—Ἔλλη, [5Ε].—Δάκρυ Χαρᾶς, [4Ε]. — Ἀταλάντη, [4Ε].—Χῶμα Ἑλληνικό, [4Ε] Ἀθῶο Διαβολάκι, [3Ε].—Ντίνος Αὐγερίτης, [3Ε].—Βασίλισσα τοῦ Δάσους, [3Ε]. — Λευκάτας, [3Ε].—Ρωμαντικὴ Βοσκοπούλα' [2Ε].

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Τὸ πρώτιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΤΑ ΝΕΑ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Α'. ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΤΩΝ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ ΤΟΥ 1931.

Στὸ ἑξῆς θὰ γίνονται δυὸ Δημοψηφίσματα συγχρόνως: Ἕνα γιὰ τ' *ὡραιότερο Ψευδώνυμο* ποὺ φάνηκε στὸ διάστημα τοῦ χρόνου, κι' ἄλλο γιὰ *τὸν πιὸ διακεκριμένο καὶ τὴν πιὸ διακεκριμένη* (χωριστὰ) *ψευδωνυμοῦχο (Πρωτοδιαπλασόπουλο καὶ Πρωτοδιαπλασοπούλα.)*

Τὸ δεύτερο αὐτὸ Δημοψήφισμα θὰ προκηρυθῇ στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο.

Σήμερα προκηρύσσεται *τὸ Δημοψήφισμα γιὰ τὼραιότερο ψευδώνυμο τοῦ 1931*. Οἱ ὅροι μένουν οἱ ἴδιοι κι' εἶναι οἱ ἑξῆς:

1.—Ἐκλέξιμα ψευδώνυμα εἶναι μόνο ὅσα φάνηκαν στὴν Ἀλληλογραφία τοῦ τόμου τούτου, δηλαδὴ στὴ στήλη «Ἐγκρίσεις Ψευδωνύμων», εἴτε νέα ψευδώνυμα, εἴτε ἀνανεώσεις παλαιῶν, στὰ φυλλάδια τὰ *ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1930 μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1931*.

2.—Ὡς ἐκλογεῖς δικαιοῦνται νὰ λάβουν μέρος στὸ Δημοψήφισμα: *Δωρεὰν* ὅλοι ὅσοι θὰ ἔχουν ψευδώνυμο ἐγκεκριμένο, καὶ μὲ πληρωμὴ *λεπτῶν 20* κατὰ ψῆφον, σὲ νόμισμα ἢ γραμματόσημο, οἱ χωρὶς ψευδώνυμο συνδρομηταὶ καὶ τἀδέλφιά των, καθὼς καὶ οἱ κοτὰ φύλλον ἀγοραστά.

3.—Ἀπὸ τὰ ὡς ἄνω (§ 1) ἐκλέξιμα ψευδώνυμα, κάθε ἐκλογεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίσῃ δέκα, ἀπὸ ἕνα δηλαδὴ ἕως δέκα, (ὅσα καὶ ὅποια θέλει.) Γιὰ κάθε ὅμως ψευδώνυμο πρέπει νὰ στείλει χωριστὸ Ψηφοδέλτιο καὶ χωριστὸ εἰκοσάλεπτο, ἐὰν εἶναι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν ψηφίζουν δωρεάν.

Στὸ ἴδιο Ψηφοδέλτιο, ἐὰν γραφοῦν περισσότερα ψευδώνυμα, *μόνον ἕνα*, τὸ πρῶτο γραμμένο, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ἔστω καὶ ἂν γιὰ τάλλα ἐστάλησαν εἰκοσάλεπτα.

4.—Τὸ Ψηφοδέλτιο θὰ γίνῃ ὡς ἑξῆς: Ἕνα κομμάτι χαρτὶ ὅσο εἶναι περίπου τὸ μισὸ ἑνὸς ἐπιστολικοῦ δελταρίου. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος θὰ γράψετε μόνο τὸ ψευδώνυμο ποὺ ψηφίζετε. Καὶ ἀπὸ πίσω τὸ ὄνομά σας, τὸ ψευδώνυμό σας, ὅσοι ἔχετε, καὶ τὸν τόπο τῆς διαμονῆς σας. Ἰδοὺ ὁ τύπος τοῦ Ψηφοδελτίου:

Τὸ ἔμπρόσθιο μέρος:

Ψηφοδέλτιο τοῦ 1931

Ψηφίζω
τὸ Ψευδώνυμο
Οὐράνιος Θόλος (π.χ.)

Τὸ ὀπίσθιο μέρος:

Ὁ ἐκλογεύς:
Γεώργιος Λ. Δημητριάδης
Ψευδ. *Μπαμπούλας* (π.χ.)
Ἀθῆναι

5.—Ἐπιτρέπεται Α'. Νὰ σταλοῦν πολλὰ Ψηφοδέλτια μαζὶ μέσα στὸν ἴδιο φάκελλο. (Ἕνας δηλαδή, ἂν θέλῃ, μπορεῖ νὰ μαζέψῃ τὰ Ψηφοδέλτια τῶν φίλων του, ὅσα κι' ἂν εἶναι, καὶ νὰ τὰ στείλῃ μαζὶ μὲ τὸ δικό του.) Β'. Νὰ ὑπογράψουν στὸ ἴδιο, μεγαλύτερου ἀναλόγως σχήματος, Ψηφοδέλτιο δύο, τρεῖς ἢ περισσότεροι Ἐκλογεῖς, ὅταν ψηφίζουν *ὅλοι τὸ ἴδιο Ψευδώνυμο*.

Κοινὸ Ψηφοδέλτιο δὲν ἐπιτρέπεται μόνο, ὅταν οἱ ἐκλογεῖς ψηφίζουν Ψευδώνυμα διάφορα Τότε πρέπει νὰ γίνεται γιὰ κάθε ψηφιζόμενο ψευδώνυμο χωριστὸ κοινὸ ψηφοδέλτιο.

6.—*Δέκα ψευδώνυμα*, ὅσα θὰ συγκεντρώσουν τοὺς περισσότερους ψήφους, θὰ βραβευθοῦν: ἕνα μὲ Πρῶτο Βραβεῖο, τρία μὲ Δεύτερο καὶ ἕξη μὲ Τρίτο. Ἔπαινο θὰ πάρουν τὰ κατόπι δέκα Ψευδώνυμα ποὺ πλειονοψηφοῦν.

7.—Ἐπίσης θὰ βραβευθοῦν καὶ *δέκα ἐκλογεῖς* μὲ κλῆρο, ὡς ἑξῆς: Ἀπὸ ὅλους ὅσοι ἐψήφισαν τὸ ψευδώνυμο ποὺ ἔλαβε τὸ Πρῶτο Βραβεῖο τῶν Ψευδωνύμων, θὰ κληρωθῇ ἕνας ποὺ θὰ λάβῃ ἐπίσης τὸ Πρῶτο Βραβεῖο τῶν Ἐκλογέων. Ἀπ' ὅλους ὅσοι ἐψήφισαν τὸ ψευδώνυμο ποὺ ἔρχεται πρῶτο στὸ Β' Βραβεῖο τῶν Ψευδωνύμων, θὰ κληρωθῇ ἕνας καὶ θὰ ἔλθῃ ἐπίσης πρῶτος στὸ Δεύτερο Βραβεῖο τῶν Ἐκλογέων. Τὸ ἴδιο θὰ γίνῃ γιὰ καθέν' ἀπὸ τὰ δέκα βραβευθέντα ψευδώνυμα. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο θ'ἀπονεμηθῇ κι' Ἔπαινος σὲ δέκα Ἐκλογεῖς ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἐψήφισαν τὰ ἐπαινεθέντα Ψευδώνυμα.

8.—Δῶρα θὰ λάβουν τὰ ἴδια καὶ ὅσοι ἔχουν Βραβεῖο Ψευδωνύμων καὶ ὅσοι ἔχουν Βραβεῖο Ἐκλογέως: οἱ τοῦ Α' Βραβείου βιβλία 15 δραχμῶν, οἱ τοῦ Β' 10 δραχμῶν καὶ οἱ τοῦ Γ' 5 δραχμῶν, κατ' ἐκλογὴν των ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τῆς Διαπλάσεως. Κι' ὅλοι ὅσοι θὰ βραβευθοῦν, εἴτε ὡς ἐκλογεῖς εἴτε ὡς ἐκλεχθέντες, δικαιοῦνται νὰ στείλουν τὴ φωτογραφία τους νὰ δημοσιευθῇ.

9.—*Εὔσημα* θὰ πονεμηθοῦν ἀπὸ σαράντα σ' ὅσους ἔχουν Α' Βραβεῖο, εἴτε ψευδωνύμων, εἴτε Ἐκλογέων, καὶ ἀναλόγως σ' ὅσους ἔχουν Β' ἢ Γ' Βραβεῖο καὶ Ἔπαινο.

10.—Ψηφοδέλτια εἶναι δεκτὰ ἀπὸ σήμερα μέχρι τέλους Μαρτίου 1932.

Δήλωσις. — Οἱ Μ. Ἀγγελίες τοῦ Δημοψηφίσματος πρέπει νὰ εἶναι ἀπολύτως σεμνὲς καὶ εὐπρεπεῖς, ἄλλως δὲν δημοσιεύονται.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 – 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1930), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ *Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930* τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 10 Νοεμβρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΕΙΧΕ τυπωθεῖ πιὰ ἡ σημερινὴ Σελὶς Συνεργασίας, ὅταν παρατήρησα μιὰ ἔλλειψη: Εἶχα τὴν ἰδέα, δὲν ξέρω πῶς, ὅτι ἡ μετάφραση τοῦ Ἐπιγράμματος ἀπὸ τὸν *Λαμπαδία*, ποὺ πῆρε τὸ Α' Βραβεῖο στὴ Μεγάλη Τάξη, δημοσιεύθηκε στ' Ἀποτελέσματα τοῦ Πεντάλου. Ἀλλὰ τώρα βλέπω ὅτι ἐκεῖ δημοσιεύθηκαν μόνο τῆς *Ἡρὼς* καὶ τοῦ *Γιγαντιαίου Νάνου*. Τοῦ *Λαμπαδία* λοιπὸν ἔπρεπε νὰ εἶναι στὴ σημερινὴ Σελίδα μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες. Κι' ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ μπῇ στὴ Σελίδα, τὴν δημοσιεύω ἐδῶ:

Τὸ γιὸ τοῦ Εὐφορίωνα
τὸν Ἀθηναῖο Αἰσχύλο
Αὐτὸ τὸ μνῆμα κρύβει ἐδῶ
στὴ γόνιμη τὴ Γέλα.
Τὴν ἀνδρειά του θὰ σοῦ πῇ
τοῦ Μαραθώνα ὁ κάμπος,
Κι' αὐτὸς ποὺ τὴ δοκίμασε,
ὁ μακρομάλλης Μῆδος.

Τὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο, τὸ 51ο, θὰ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον. Γιατί θὰ περιέχῃ τὰ *Νέα τοῦ 1932*, ποὺ μὲ τόσην ἀνυπομονησία περιμένετε, καθὼς καὶ τὴν προκήρυξη τοῦ νέου Δημοψηφίσματος γιὰ τὴν ἀνακήρυξη Πρωτοδιαπλασόπουλου καὶ Πρωτοδιαπλασοπούλας τοῦ 1931. Καὶ θὰ κολουθήσῃ τὸ 52ο, τὸ τελευταῖο φυλλάδιο τοῦ χρόνου μου καὶ τοῦ τόμου τούτου, μὲ τὸν Πίνακα Περιεχομένων, ἄλλες προκηρύξεις κτλ. Γιατί, καθὼς ξέρετε ὅλοι, ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου ἀρχίζει νέος διαπλασιακὸς χρόνος καὶ νέος τόμος. Μὲ ἄλλους λόγους μπαίνω στὸ 54ο τῆς ἡλικίας μου ἔτος! Ἑτοιμάστε λοιπὸν ἀπὸ τώρα τὶς εὐχὲς καὶ τὰ δῶρα σας, ποὺ τὸ καλύτερο βέβαια θὰ εἶναι ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς σας μαζὶ μ' ἕνα ξεσπάθωμα.

Ἡ *Κυρὰ τῆς Θάλασσας* μοῦ γράφει, ὅτι «οὔτε στιγμὴ» πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ της ἡ ἰδέα ὅτι ὁ *Ντίνος Αὐγερίτης*, ἕνα τόσο εὐγενικὸ Διαπλασόπουλο, ποὺ πολλὲς φορὲς τῆς ἐπαίνεσε τὰ ποιήματά της, ἤθελε νὰ τὴν κατηγορήσῃ μ' ἐκεῖνο τὸ γράμμα, ποὺ ἀπὸ τὴν ἀπάντησή μου φοβήθηκε μὴν παρεξηγηθεῖ. Καὶ προσθέτει, ὅτι τὸ εὐχαριστήριό της γιὰ τὰ Διαπλασόπουλα ποὺ τὴ συγχάρηκαν, τὴν ἔγραφε *πρὶν ἰδῇ* τὴν ἀπάντησή μου ἐκείνη στὸ *Ντίνο Αὐγερίτη*. Νὰ λοιπὸν πῶς εἶχα δίκιο ὅταν ἔλεγα ὅτι ἡ *Κυρὰ τῆς Θάλασσας* δὲν παρεξήγησε, οὔτε ἦταν δυνατὸ νὰ παρεξηγήσῃ.—Βραδεῖο τῆς ἔστειλα. Μὲ μεγάλη χαρὰ θὰ τὴ γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ κι' ὁ κ. Ξενόπουλος. Εἶναι στὸ γραφεῖο του καθημέρα ἀπὸ τὶς 6 μ. μ. Διορθώνω καὶ τὸ στίχο ἐκεῖνο τοῦ ποιήματός της «Γλυκοσκοποί». Θέλει: «μὲ τὴν ἀγνή, *τὴν* ἀσπιλη φυχούλα» . . .

Δὲν μὲ κούρασες «μὲ τὸν ἑαυτό σου», *Φτωχὸ Κρινούλι*, ἀλλὰ μὲ τὸ γράψιμό σου. Θὰ ἔλεγα ὅτι ἐπειδὴ τώρα εἶσαι φοιτητὴς — καὶ σὲ συγχαίρω—δὲν ἔχεις πολὺν καιρὸ νὰ γράφῃς καὶ βιάζεσαι, ἂν δὲν σ' ἤξερα κι' ἀπὸ πρωτότερα δυσανάγνωστο. Μ' αὐτὸ δὲν εἶναι καλό· κι' ἂν δὲν μπορῇς νὰ τὸ διορθώσῃς, γράφε μου κὰν μὲ τὴ γραφομηχανή, ὅπως ἔγραψες καὶ τὰ λόγια ποὺ σοῦ εἶπε ὁ κ. Ξενόπουλος. Ναί, εὐχαρίστως θὰ σοῦ ὑπογράψῃ αὐτὸ τὸ χαρτί, ἀφοῦ τὸ θέλῃς.

Δὲν εἶχα τόπο τὴν ἄλλη φορά, *Ντίνε Αὐγερίτη*, κι' ἀπάντησα πολὺ σύντομα στὸ γράμμα σου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σοῦ πῶ ἀκόμα μερικά: Ἡ ἀφαίρεση ἐκείνης τῆς λέξης ἀπὸ τὸ διήγημά σου, ἔγινε ἀπὸ τυπογραφικὴ *ἀνάγκη* ἔπρεπε νὰ λείψῃ μιὰ ἀράδα ποὺ περίσσευε στὴ στήλη, καὶ διάλεξα αὐτὴ τὴ λέξη (ποὺ καθὼς τελείωνε ὁ παράγραφος, ἔπιανε μόνη της μιὰ ἀράδα) ἂν ὄχι ὡς περιττή, τοὐλάχιστο ὄχι κι' ἀπαραίτητες. Τέτοιες τυπογραφικὲς ἀνάγκες παρουσιάζονται πολὺ συχνά· ἐδῶ πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ μιὰ λέξη, ἀλλοῦ νὰ προστεθῇ, ἀλλοῦ νὰ ἑνωθοῦν δυὸ παράγραφοι κτλ. Ἀφίνω τώρα τὶς γλωσσικὲς ἢ τὶς ἄλλες διορθώσεις ποὺ κάνω σ'ὁ,τι δημοσιεύω γενικά,—δικαίωμα ποὺ μοῦ τὸ ἀναγνωρίζουν ὅλοι μου οἱ συνεργάτες. Πότε γιὰ παιδαγωγικούς, πότε γιὰ αἰσθητικοὺς λόγους, ὅταν δὲν μοῦ ἀρέσῃ μιὰ λέξη, μιὰ φράση, τὴ σδύνω ἢ τὴν ἀντικαθιστῶ, ὁποιουδήποτε κι' ἂν εἶναι τὸ κείμενο, καὶ τοῦ μεγαλύτερου ἀκόμα συγγραφέα. Καὶ γι' αὐτὸ τὸ περιοδικό μου — ὅπως ἐπιβάλλεται σ' ἕνα περιοδικὸ γιὰ παιδιά—ἔχει μιὰ ἑνότητα καὶ μιὰ ὁμοιογένεια ποὺ δὲν τὴν ἀπαντᾷ κανεὶς σὲ ἄλλο. Βλέπεις λοιπὸν πῶς εἶναι πολὺ δύσκολο, ἂν ὄχι κι' ἀδύνατο, νὰ δημοσιεύσω κάτι ἔτσι, ὅπως μοῦ τὸ δίνουν γραμμένο «χωρὶς τὴν παραμικρὴ διόρθωση». Κι' ἂν δὲν ἀνακαλέσῃς αὐτὴ τὴν ἀπαγόρευση — εἶναι ζήτημα ἂν θὰ μπορέσω ποτὲ νὰ σοῦ δημοσιεύσω ὁ,τι δήποτε. Πάντως, περιμένω ὁδηγίες σου.

Διάβασα κι' ἐγώ, *Κεφαλλωνίτη*, αὐτὸ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Γληνοῦ γιὰ τὴν ὀρθογραφικὴν ἀπλοποίηση τῆς δημοτικῆς καὶ συμφωνῶ στὰ περισσότερα. Ὑποθέτω μάλιστα πὼς τὸ ἄρθρο αὐτὸ θὰ ἐπηρεάσῃ καὶ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τοῦ Ὑπουργείου κι' ἕνα τέτοιο περίπου ὀρθογραφικὸ σύστημα, θὰ δρίσουν γιὰ τὰ σχολικὰ βιβλία καί, κατὰ συνέπεια, καὶ γιὰ τὰ παιδικὰ περιοδικά. Μιὰ γλῶσσα πρέπει νἄχουμε, μὲ μιὰ ὀρθογραφία, κι' αὐτὸ βέβαια θἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Ὅσο γιὰ τὴ γραφὴ μὲ λατινικὰ γράμματα, ἂν καὶ ἀποβλέπει στὴν ἑνότητα τοῦ πολιτισμένου κόσμου (ἕνα ἡμερολόγιο, μιὰ ὥρα, μιὰ ἡμέρα ἀργίας—ἀφοῦ κι' οἱ Τοῦρκοι ὁρίζουν τώρα τὴν Κυριακή! — ἕνα ἀλφάβητο κτλ.) τὴν ἀποκρούω ὡς κάτι πρόωρο. Ἂς γίνουν πρῶτα μερικὰ ἄλλα, πιὸ ἐπείγοντα, γιὰ τὴ γλῶσσα μας, κι' ἔπειτα βλέπουμε. Ἴσως τότε θὰ εἶναι κι' εὐκολώτερο. Θὰ πῶ στὸν *Ντίνο Αὐγερίτην* ὅτι τὸν συγχαίρεις γιὰ τὰ ὡραῖα κομμάτια του στὴ Σελίδα.

Ὁ *Ἰάσων* πέρασε ὡραῖα τὸ καλοκαίρι του σ' ἕνα χωριό. Πῆγες κεῖ κι' ὁ θειός του ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, μὲ πολλὰ δῶρα καὶ γι' αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφό του. Ἀλλὰ τὸ καλύτερο, λέει, ἀπ' ὅλα ἦταν δυὸ παλαιοί μου Τόμοι. Ὁ ἴδιος μοῦ γράφει, ὅτι τώρα μὲ τὴν ἀρχὴ τοῦ χειμῶνα, μοῦ ἑτοιμάζει καὶ πολλὰ ξεσπαθώματα. Τὸ ἕνα μάλιστα τὸ ἔκαμε ὁ μπαμπάς του. Γιατί ὅταν ἕνας κύριος τοῦ εἶπε ὅτι ὁ γιός του δυσκολεύεται στὴν ἀνάγνωση, τοῦ σύστησε ἐμένα ὡς τὸ . . . εὐαγγέλιο τῶν παιδιῶν! Μὰ εὐχαριστῶ πάρα πολὺ καὶ τὸν *Ἰάσονα* καὶ τὸ μπαμπά του.

Δὲν ἀμφιβάλλω, *Κωστάκη Λουκάκη*, πὼς εἶσαι καλὸ παιδὶ καὶ καλὸς μαθητής, ἀφοῦ 8 μόλις χρονῶν πηγαίνεις στὴν Δ' Τάξη καὶ μπορεῖς νὰ γράψῃς ἕνα ὡραῖο γραμματάκι σὰν κι' αὐτό. Μὰ βέβαια ποὺ γρήγορα θὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο, γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς συχνά. Ἡ κυρὰ-Μάρθα σὲ φιλεῖ καὶ σοῦ εὔχεται κάθε προκοπή.

Χωρὶς Φτερά, ἔχω πάλι μπροστά μου δυὸ ὡραῖα γράμματά σου. Πῶς χαίρω ποὺ μοῦ γράφεις ἔτσι συχνά. Ἀλήθεια, χαριτωμένη ἡ φωτογραφία αὐτὴ τοῦ μικροῦ, ἀλλὰ τόσο μικρὴ καὶ θαμπὴ—στὸ πρόσωπο μάλιστα—δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ. Δὲ βλέπεις τί μεγάλες καὶ ζωῆρὲς ποὺ εἶναι αὐτὲς οἱ «Εἰκόνες παιδιῶν ἐκ τοῦ φυσικοῦ» ποὺ δημοσιεύω; Κι' ἡ σημερινή π: χ: τί σοῦ λέει; —Θὰ πῶ στὴ δ. Βασούλα Μπουρνιὰ ὅτι «σὲ ξετρελλαίνουν ὅλα τὰ δικά τῆς».

Νυσταγμένη μοῦ γράφει σήμερα ἡ *Ἀγνή*. Θὰ πῆτε: δὲν πήγαινε νὰ κοιμηθῇ καὶ νὰ μοῦ γράψῃ τὴν ἄλλη μέρα; Μὰ βιαζόταν. Γιατί τῆς ἔστειλαν Μ. Μυστικὰ κι' ἔπρεπε νὰ μοῦ παραγγείλῃ τετράδια γιὰ νὰ τἀνταποδώσῃ χωρὶς ἀναβολὴ σὰν καλὸ κορίτσι ποὺ εἶναι. Καὶ μ' ὅλη της τὴ νύστα, τί ὄμορφα ποὺ μοῦ τὰ λέει! «Τὸ ρολόϊ χτυπάει ρυθμικὰ τοὺς δέκα χτύπους του καὶ νοιώθω τὰ μάτια μου νὰ βαραίνουν κι' ὁ νοῦς μου, πρὶν κοιμηθῶ, ἀρχίζει νὰ πλάθῃ ὄνειρα πλάνα . . .» Καὶ στὸ τέλος: «Θἄθελα νὰ σοῦ γράψω πάρα πολλὰ ἀκόμη, ἀλλὰ βλέπω τὸν ὀνειροβότη νὰ μοῦ ἀνοίγῃ διάπλατα τὶς μεγάλες πόρτες τοῦ ἀπέραντου βασιλείου του».

Νὰ καὶ ἡ *Ρέα Συλβία*—θὰ εἶδε τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου της—ποὺ ξαναμπαίνει στὸν κύκλο μας ὕστερ' ἀπὸ πέντε χρόνια. Στὸ διάστημ' αὐτὸ δὲν εἶχε πάψει βέβαια νὰ μάγαπᾷ, ἀλλὰ ἦταν κλεισμένη σὲ σχολεῖο κι' εἶχε ἀφῆσει συνδρομήτρια τὴν ἀδελφή της. Τώρα τελείωσε, ἔχει καιρὸ καὶ ξαναρχίζει. Χαίρω πάρα πολύ, καὶ τὴν εὐχαριστῶ ποὺ μιὰ ἀπ' τὶς φροντίδες της θὰ εἶναι κι' ἡ διάδοσή μου.

Ὁ *Ἀτρόμητος Πειρατής*, ποὺ τοῦ ἄρεσε τόσο ἡ «40ἡ Κυριακή», γέλασε μὲ τὴν *Ἠλιόλουστη*, ποὺ ἐνῶ εἶναι ἀγόρι, τὴν ἔχουμε ζωγραφισμένη ὡς κορίτσι. Μὰ φυσικά, ὁ κ. Βώττης δὲν παρακολουθεῖ τὶς «Ἐγκρίσεις Ψευδωνύμων» μὲ τὰ κ. καὶ τὰ α. καὶ ὅταν στὴν ἀπάντηση' πο

Ζάππειο. Στὴν Ἑλλάδα, βλέπετε αὐτὰ εἶναι κάπως δύσκολα. Οὔτε ἡ προτομὴ τοῦ Πολέμη εἶναι ἡ μόνη ποὺ ἔμεινε στὸ ἐργαστήρι τοῦ γλύπτη...

Πανελλήνιο Ὄνειρο — κι' ἔχω τὸ λόγο μου ποὺ σοῦ ἀπαντῶ μὲ τὸ παλιό, τὸ γνωστό σου ψευδώνυμο— ἀπ' ὅσα μοῦ γράφεις σήμερα, κατάλαβα πὼς μπορῶ νἄχω πεποίθηση στὴν ἐξέλιξή σου. Ναί, νὰ προσπαθήσῃς νὰ «στρώσῃς» τὸ ὕφος σου σύμφωνα μὲ τὶς ὑποδείξεις μου, καὶ δὲν θὰ μετανοιώσῃς. Ὁ Ἀνανίας σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τοὺς ἐπαίνους ποὺ κάνεις στὴν κυριακάτικη «ἔμπνευσή»του. Διαβιβάζω τὰ συγχαρητήριά σου στὴ ***Μόννα Βάννα*** «ποὺ ἀπὸ κάποια ποιήματά της, ἀπὸ καιρό, εἶχες καταλάβει τὴ δύναμή της.» Ἔστειλα ὅ,τι ἐζήτησες.

Ὁ ***Ἐρνάνης***, ὅταν ἔλαβε τὸ φυλλάδιο μὲ τὴν 40ὴ Κυριακή, «πῆγε νὰ τὰ χάσῃ ἀπ' τὴ χαρά του». Τὰ βρῆκε ὅμως πολὺ γρήγορα κι' ἑτοιμάζεται τώρα νὰ γράψῃ τὴν ἀπάντησή του γιὰ τὴν 41η. Γιατὶ ὅμως λέει πὼς ἡ ἐρώτηση εἶναι «μπερδεμένη»; Εἶναι κανένα μπέρδεμα, ὅταν ρωτῶ ποιὸ λουλούδι ἀγαπᾶτε περισσότερο καὶ γιατί; «Δικαιολογήσεις, ἀναμνήσεις, ἱστορίες, περιγραφές», εἶναι δική σας δουλειά. Μήπως καὶ μ' ὅποια ἄλλη ἐρώτηση σᾶς κάνω, δὲν δικαιολογεῖτε τὴν ἀπάντησή σας, δὲν παίρνετε ἀφορμὴ νὰ θυμηθῆτε κάτι καὶ νὰ μοῦ τὸ διηγηθῆτε;—Ὅσο γιὰ τὸ «χνάρι», «χνάρια», νομίζω ὅτι ὁ καθηγητής του εἶχε δίκιο. Ἡ λέξη εἶναι βέβαια γνωστή, δημοτική, ἀλλὰ δὲν ταιριάζει νὰ γράψῃ κανεὶς «μὲ τὰ χνάρια τῆς ἀπόγνωσης στὸ πρόσωπό του». Πρέπει νὰ πῇ «μὲ τὰ σημάδια». Οὔτε κἀν «μὲ τὰ ἴχνη», γιατὶ τὰ ἴχνη δὲν εἶναι τόσο φανερά, ὅσο τὰ σημάδια ποὺ κάνει στὸ πρόσωπο μιὰ μεγάλη λύπη, ἀπελπισία, ἀπόγνωση. «Χνάρια» στὴ δημοτικὴ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ πῇ μόνο κυριολεκτικά: «Ἔσσήκωσε τὰ χνάρια ἀπ' αὐτὸ τὸ φιγουρίνι». Ἤ, τὸ πολύ-πολύ: «τὰ χνάρια τοῦ σάλιαγκα στὸν «τοῖχο». Ὄχι ὅμως καὶ «ἔχασαν τὰ χνάρια τοῦ κακούργου». Τὰ «ἴχνη» θὰ ποῦμε ἐδῶ.

Μὲ πολλὴ μου εὐχαρίστηση, ***Μαγεμένο Δοξάρι***, ἔκαμα τὴν πλατύτερη αὐτὴ γνωριμία σου καὶ σὲ συγχαίρω γιὰ τὰ λογοτεχνικά σου γοῦστα. Ἔκαμες καλὰ ποὺ ἔβαλες γυαλιὰ ἀπὸ μικρή, γιατὶ ἔτσι μόνο μπορεῖ νὰ σοῦ περάσῃ ἡ μυωπία. Τὸ Δημοτικὸ ἐκεῖνο Αἴνιγμα εἶναι σωστό, γιατὶ ἂν ἐξετάσῃς καλά, ὄχι μόνο ὁ βαρκάρης, ἀλλὰ καὶ τἄλλο ζωντανὸ «φόρτωμα» κουράζεται ὅταν εἶναι μακρὺ τὸ ταξίδι, ἐνῷ ὁ «φορτωμένος», ἡ ἄψυχη βάρκα, ὄχι βέβαια. Πάντως ἡ λύση δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ «μυαλό», γιατὶ σ' αὐτὸ συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἐναντίο: δηλαδὴ ὁ φορτωμένος κουράζεται—πολὺ φυσικό!—κι' ὄχι τὸ φόρτωμα. Τὸ «Χωρὶς οἰκογένεια» εἶναι δημοσιευμένο στοὺς τόμους 1919 καὶ 1920. Εὐχαριστῶ καὶ περιμένω τὸ ξεσπάθωμα.

Ἡ ***Μπουμπουλίνα*** εὐχαριστεῖ γιὰ τὴν ἀπόλαυση τῆς Κυριακῆς «τὸν καλὸ ντέτεκτιβ» Ἀνανία, συγχαίρει τὴ ***Μόννα Βάννα*** καὶ πληροφορεῖ τὸ ***Πλάνο Δοξάρι*** ὅτι δὲν ἔλαβε τετράδιό του, ἀλλὰ ζητεῖ τὴ διεύθυνσή του γιὰ νὰ τοῦ στείλῃ πρώτη αὐτή. Πολὺ εὐχαριστήθηκα καὶ μ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφει γιὰ τὴν ἀλληλογραφία της μὲ τὴν ***Πολυλογοῦ***, ποὺ βρέθηκαν πρῶτες φίλες. Νά, αὐτὲς εἶναι ὡραῖες ἀνακαλύψεις ψευδωνύμων...

Ἡ ***Χαραυγή***, συγχαίροντας τὴ ***Μόννα Βάννα*** γιὰ τὴν ἀπάντησή της στὴν Κυριακή, προσθέτει ὅτι κι' αὐτή, ἀπ' ὅλα τὰ μαθήματα, προτιμᾶ τὴ σύνθεση· ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ διατυπώσῃ καλὰ τὸ γιατί, καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔλαβε μέρος. Ἡ ἴδια μὲ ρωτᾷ ἂν τὸ 1932 θἄχουμε δυὸ Κυριακὲς ὅπως ἄλλοτε. Ξέρω κι' ἐγώ; Αὐτὸ εἶναι τὸ σχέδιό μου, ἀλλὰ ἡ ἐκτέλεση ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ ἄλλους... Τετράδια ἔστειλα.

Ὁ ***Γιάννης Ἔγγετ*** βρίσκει τὸν φετεινό μου τόμο ἀνώτερο ἀπὸ ὅλους ὅσους ἔχει διαβάσει. «Τί διηγήματα! τί μυθιστορήματα! τί ποιήματα! τί ἀπ' ὅλα!». Ἀλλὰ ἐγὼ λέω ὅτι ὁ τόμος τοῦ 1932 θὰ τοῦ ἀρέσῃ ἀκόμα καλύτερα... Τὸ ***μαζὶ*** γράφεται καὶ ***μαζῆ*** καὶ ***μαζύ***. Ἀλλὰ τὸ σωστότερο εἶναι τὸ ἁπλούτερο: μὲ γιώτα. Τὰ λεπτὰ γιὰ τὰ φυλλάδια ἐκεῖνα ποὺ ἔχασε, μπορεῖ νὰ μοῦ τὰ στείλῃ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή.

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω σήμερα τόπο νὰπαντήσω ἐκτενῶς.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Εὐαίσθητην Καρδούλαν*** (ἔλαβα καὶ περιμένω κι' ἕνα ἐκτενέστερο γράμμα·) ***Λυγαριὰν*** (μὲ γειὰ στὴν καινούργια διαμονή· ἐλπίζω νὰ σὲ ἰδῶ καμμιὰ μέρα. τώρα ποὺ εἴμαστε πιὸ κοντά·) ***Μαρῖνον Βέγιαν*** (ναί, νὰ μοῦ στέλνῃς ἀπ' αὐτά, γιατὶ βλέπω ὅτι τὰ μεταφράζεις ἀρκετὰ καλά, κι' ἐγὼ θὰ διαλέγω τὰ καλύτερα καὶ τὰ κατάλληλα· ἀνάγκη ὅμως νὰ μοῦ τὰ γράφῃς καθαρώτερα, σὲ μεγαλύτερο χαρτί, μὲ περιθώριο, καὶ νὰ μοῦ στέλνῃς μαζὶ καὶ τὶς εἰκόνες ποὺ πρέπει νὰ τὰ συνοδεύουν· ἐννοεῖται ὅτι κάπου-κάπου θὰ δημοσιεύεται κανένα· δὲν ἔχω τόπο γιὰ τακτικά·) ***Φρανσίναν*** (ἔστειλα· τὸ φυλλάδιο βέβαια θὰ χάθηκε στὸ δρόμο, γιατὶ ἐγὼ τὸ ἔστειλα·) ***Λορέτταν*** (πολὺ ὡραῖα διαθέτεις τ' ἀπογέματα ποὺ δὲν ἔχεις σχολεῖο· τὸ ψευδώνυμο ***Φ.*** τὸ εἶχε μιὰ φίλη μου τὸ 1929·) ***Πόνου Δάκρυ*** (πολὺ καλά· τὸ ἄλλο τὸ ἔσχισα·) ***Μίκυ Μάους*** (χαίρω γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις—κι' εἶχες τόσον καιρό!—τετράδια ἔστειλα· κι' ἡ Χιονίλα χαιρετᾶ τ' ὁλόασπρο γατάκι σου·) ***Συλφίδα*** (καὶ σὺ εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς καιρὸ κι' ἔπεσες... στὴ γραμματοπλημμύρα· σοῦ ἔστειλα τὸ βραβεῖο σου κι' ἐπεφυλάσσομαι ὅταν μοῦ ξαναγράψῃς·) ***Γλυκειὰν Πίκραν*** (ἔννοια σου, θὰ σοῦ τὸ κρίνω αὐστηρά, ἀφοῦ δὲν καταδέχεσαι—καὶ κάνεις πολὺ καλὰ—ἐπιείκειες· ἄ, τὸν καϊμένο τὸν σκαντζόχοιρο! δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ Ἑταιρεία τῶν Ζωοφίλων; διαβιβάζω στὴ δ. Μπουρνιᾶ τὰ συγχαρητήριά σου·) ***Πειραιώτισσαν*** (θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου· μὰ ἦταν καιρὸς ἀφοῦ μὲ παίρνεις πέντε χρόνια! εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια καὶ περιμένω·) ***Ρόδην Οὐράνην*** (τρία γράμματά σου τὰ ἔλαβα σχεδὸν μαζί· μὴν ἀνησυχῇς, ἐπειδὴ σήμερα δὲν ἔχω πιὰ τόπο, τὰ φύλαξα νὰ σοῦ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο·) ***Βαλέντσιαν*** (καὶ τὸ δικό σου γράμμα τὸ φυλάω·) ***Νάρκισσον*** (τὸ ἔλαβα καὶ ὅταν τὸ διαβάσω, μὲ τὴ σειρά του, θὰ ἰδῶ πρῶτα ἂν εἶναι δημοσιεύσιμο. κι' ἔπειτα ἂν ἔχῃ τόπο αὐτὸ τὸ ὑστερόγραφο·) ***Σαρδανάπαλον*** (στὸ ἐρχόμενο·) ***Νικήταν Λέρταν*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***5 Νοεμβρίου***, θὰπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 256ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 14 Ἰανουαρίου.

676. Δεξίγριφος

Ὑποθέτω δυὸ φορές,
Μὰ τὴν τρίτη ἀποφασίζω
Καὶ τὸ φροῦτο αὐτό, ποὺ λές,
Στὴ στιγμὴ καταβροχθίζω.

677. Δεξίγριφος δι' Ἀναγραμματισμοῦ

Τέρας τσακώνω μυθικό.
Τοῦ ἀνακατεύω τὰ στοιχεῖα,
Λουλούδια πλάϊ του κολλῶ
Καὶ βλέπω τότε μ' ἀπορία
Ἕνα πανύψηλο βουνὸ
Νὰ ξεπροβάλλῃ ἀπ' τὴν Ἀσία.

678. Στοιχειόγριφος

Ἡ περήφανη θεὰ
Κι' ἄλλη παίρνει κεφαλή;
Τιμωρήθηκε σκληρά:
Φορεῖ μαῦρα καὶ θρηνεῖ.

679. Μεταγραμματισμὸς

Ἡ μάγισσα ποὺ ἄλλαξε μορφὴ
Στοὺς σύντροφους πλανήτη βα-
[σιλιᾶ,
Ἄλλαξε τὸ κεφάλι της κι' αὐτὴ
Κι' ἔγινε κόρη ἀγαπητὴ
Τοῦ Ἥλιου μὲ ὁλόχρυσα μαλλιά.

680. Ἀναγραμματισμὸς

Ἂν ἡ λίμνη μας κινήσει
Τὰ γαλήνια της νερά,
Κάποια κόρη θἀναδύσῃ
Ὅλη χάρη καὶ χαρά.

681. Πλέγμα Τριγώνων

α) *
* *

β) * * * * * * *
* * * *
* *
* * * *
* * * * * * *
* *
*

Εἰς τὸ α' τρίγωνον: δεξιὰ δημαγωγός, ἀριστερὰ βασίλισσα βαρβάρων, κάτω ἀκόλουθος τοῦ Πανός.

Εἰς τὸ β' τρίγωνον, ἄνω ζῶον φορτηγόν, δεξιὰ χρονικὸν ἐπίρρημα καὶ ἀριστερὰ μέλος ζώου.

682. Φωνηεντόγριφος μετ' Ἀκροστιχίδος

Εἰς τοὺς κάτωθι σωροὺς συμφώνων, τῶν ὁποίων ἡ τάξις δύναται καὶ νἀλλαχθῇ, νὰ παρεντεθῇ ἓν φωνῆεν, πάντοτε τὸ αὐτό, ὁσαςδήποτε φοράς, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν πέντε λέξεις, τῶν ὁποίων τἀρχικὰ νἀποτελοῦν ἄνθος:

ρρπτν, μβρσ, μκδσ, ρφσ, σμν.

683. Ἀκροστιχὶς ἐκ Μεταγραμματισμοῦ.

Νἀντικατασταθῇ τὸ ἀρχικὸν ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι ἑπτὰ λέξεις. τῶν ὁποίων τἀρχικὰ νἀποτελοῦν γνωστότατον ψευδώνυμον:

Ἰάβα, θάμβος, ρῆξις, Λῖνος, κίτρον, νομή, ἕρμα.

684. Ἐλλιποσύμφωνον

οε - υο - αε - ιαη

(Λαϊκὴ παροιμία).

685. Γρῖφος

ετε
ετε ετε
οπ×θὼς×κι Ρίον σοθ
ετε ετε
ετε

[*Ὁλόκληρος ἡ βραβευθεῖσα εἰς τὸ Πένταθλον Συλλογὴ τῆς* ***ΑΡΧΟΝΤΟΠΟΥΛΑΣ***, πλὴν ἑνὸς Αἰνίγματος, κάπως ἀνωμάλου, καὶ ἑνὸς Παιγνίου, ἐλλείψει χώρου.]

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 35

492. Πρωΐα (πρὸ-ΐα). — 493. Ὕφασμα-φάσμα. — 494. Ὁ Παλαμήδης- ἡ παλαμήδα. — 495.

Π Β Ν
Ε Ρ Ω
Ρ Υ Σ
Κ Ρ Α Σ Σ Ο Σ
Δ Η Ε
Λ Ι Υ
Ε Σ Σ

496. ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ (Ρόδος, Ἰστιαῖος, στόμα, Ταρσός, Οἴτη, Διομήδης, Ἥρα, Μῆτις.) — 497. ΤΙΜΑ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΣΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΣΟΥ. (ΤΙτος, ΜΑνη, ΤΟΝνος, ΠΑΤμος, ΕΡΑτώ, ΣΟΥσα. ΚΑΙπερ, μάΤΗΝ, ΜΗλος, μήΤΕ, τιάΡΑ. ΣΟΥδάν.) — 498. ΦΑΙΔΩΝ (Φόβος, Ἀσθενής, Ἴδιος, Δόλιος, Ὡραῖος, Νοσηρός). — 499. Γιὰ δέστε με, γειτόνοι, πλεμόνια τηγανίζω. — 500. ***Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.*** (ἐξ ἔγη, πτοῦ! ε, καλ ἐς α, τόνοι, ὀν μοῦ.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις· μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ· Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ΔΑ'—698/

Παρακαλῶ τοὺς: Κουασιμόδον. Γκαῖτε, Ἄρην. Μπίλυ Ντόδ, Ἀνθισμένην Τοιανταφυλλιά. Μπουμπουλίναν, νὰ μοῦ ἀνταποδώσουν τὰ τετραδιάκια. Ἀνατέλλων Ἥλιε, Γονδολιέρα, ποία ἡ σωστή σας Δ/σις; Τετραδιάκια ἐπεστράφησαν.

Τρελλὸς Βιολίστας

/ΔΑ'—699/

Εὐχαριστῶ τὸν **Νάρκισσο** καὶ τὸν **Ἐρνάνη** γιὰ τὰ συγχαρητήρια· θἆναι, φαίνεται παθός.

Δάκρυ τῆς Μοναξιᾶς

/ΔΑ'—700/

ΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Α. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΔΑ'—687).

/ΔΑ'—701/

ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΑΤΕ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ ΤΩΝ «ΒΑΤΡΑΧΩΝ»

/ΔΑ'—702/

ΠΡΟΣΕΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΣΠΕΡΑΝΤΖΟ» ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10. Ἀθῆναι